

619
1970

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

ფორუმი

№ 4 აპრილი 1970

საქართველოს
საბჭოთაოთმისკე

პროლეტარებო აველა ქვეყნის, შეერთილი!

ლენინი

№ 4 (401) აკადილი, 1970 წ.

გამოცემის წელი 48-ე.

ყოველთვიური საზოგადოებრივ-პოლიტიკური და სალიბერალური-საბუნებისმეტყველო

შუამდგომლობა

საქართველოს
ხელოვნება

74890

საქ. სსრ კ. ბარძიხის
სახ. სან. გვი. ფ.
ხელოვნება

ლენინი სოციალიზმის ლენინი სოციალიზმის ლენინი სოციალიზმის

რადარი აპრილი — ეს ყველაზე დიდი დღესწავლია მოწინავე კაცობრიობის ისტორიაში: ეს არის ყველაზე ნათელი დღე, მოძიანი იმედის, სიხარულისა და ხედვებების; ამ დღესთან დაკავშირებულია ყველაზე წინადა, ყველაზე მაღალი, კეთილშობილური ფიქრები და გრძნობები მშრომელ ადამიანის, მშრომელ კაცობრიობისა.

ესი წლის წინ, ამ დღეს დაიხსია ვლადიმერ ილიას მე ულანოვ-ლენინი — კარლ მარქსისა და ფრედრიხ ენგელსის რევოლუციური მოძღვრების ვენილური განმარტების, საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის შექმნის, უდავბის სოციალური რევოლუციის ხელმძღვანელ, მსოფლიოში პირველი სოციალისტური სახელმწიფოს დამაარსებელი, საერთაშორისო მუშათა კლასის, ყველა მშრომელთა დიდი ხელაფი და ბრძენი მასწავლებელი.

ლენინის სახელია და მოღვაწეობასთან დაკავშირებულია კაცობრიობის ცხოვრების მთელი რევოლუციური ისტორია. ლენინმა პასუხი გასცა ყველაზე აქტუალურ საკითხებს, რომლებსაც ისტორიული განვითარების მსვლელობამ დაუდგინა, ყველაფერი განაჯიჟა სოციალისტური რევოლუციისა და კომუნისტური სოციალიზმის მშენებლობის თვითი, შეიარაღა მთელი ხატარაშორის რევოლუციური მოძრაობა მშენებრულად დასახლებული სტრატეგიათა და ტაქტიკით, სათაფლი ჩადგა მუშათა კლასის ბრძოლას სოციალიზმის იდეალების განსრულებებისათვის. სოციალიზმმა, რომელიც მარქსმა და ენგელსმა უტოლიდგან შექმნიდნენ ვადაქციეს და ლენინმა ახალი დასკვნებითა და აღმოჩენებით განმარტა, ხორცი შეისხა მსოფლიო-ისტორიული მასშტაბის სოციალური პრაქტიკით, ვახა ჩვენი დროის მიზანობა რევოლუციური ქაღა.

ლენინის მოძღვრებით შეიარაღებულმა ჩვენმა ხალხმა ააშენა მსოფლიოში პირველი სოციალისტური სახელმწიფო, დაარსდა ხალხთა ისტორიული პირველი და მშერი ერთიანობა, რომლის შეხვეტი არ ამხვს კაცობრიობის ისტორიას.

ლენინის მოძღვრება — ეს არის განრული ცხოვრების დიდი მადანეფი დასახეა პარის შემოქმედების სურათობითა და დასტრომელ რევოლუციური მოქმედებით, იდეური და პოლიტიკური ბრძოლებით. ლენინმა განაშინა პრაქტიკული რევოლუციონერის ყველაზე მწიფელოცინი და უფროდასინ თვისებები: მძღვარი გონება, უკლდისმძღუ ნებისყოფა, წმადთაშინა სიხელაფი: მონობისა და ჩავეისაფი, რევოლუციური მშენებლობა, თანამშრომელი ინტერსოციალიზმი, უსადერი რწენა მასების შემოქმედების ძაღვისაფი, უდავბის ურგანოპოტორული ვენი.

ლენინის იმპერიალიზმისა და პრაქტიკულ რევოლუციონერობის ბოქვის, კომუნისტობის მსგავრებისა და ეროვნულ-განმათავსებლებელი მოძრაობათა განმარტების ბოქვის, კაპიტალიზმთან სოციალიზმზე კაცობრიობის ვადავბისა და კომუნისტური სოციალიზმის მშენებლობის ბოქვის მარქსიზმისა.

ლენინისთვის ურთველი ისტორიული სიმაღელი და სიხელაფი დაავსატურა ჩვენი საუფროსი, ჩვენი დროის მთავდა მსვლელობამ. ლენინიზმი რევოლუციური მოქმედების მეოღოლოცია. მას განუწყობდაფი უფროდრტენ საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტია, საერთაშორისო კომუნისტური მოძრაობა სოციალიზმისა და კომუნისტის მშენებლობის გაძიადღობის, განმათავსებულობის მოძრაობის ცუცხალი პრაქტიკის საფუძველი.

კომუნისტური პარტია, ეგრდომთან ჩა ლენინის იდეურ მემკვიდრეობას, დიდ შემოქმედების მუშაობას იწვეიან და შეთრებიხლად ილაშქრ-

ბენ იმპერიალიზმის, თანამშრომელი ბურჟუაზიული იდეოლოგიის წინააღმდეგ, რევოლუციური თვითობის მემკვიდრე და ცრუმმარტყენული დამაბინების წინააღმდეგ. მტრების უკუდღე და — ძირი გამოთხარონ მარქსიზმ-ლენინიზმის მღვრებას — ამათა და განწირული დასაღვავად: ისტორიის ვერ შეაიერბ, უფლამ ვერ შეაბრტენ, ხოლო კაცობრიობის ახალი ისტორია — ყველა ნათევი დასტურების ლენინური მოძღვრების სიბრძნესა და ურდუ-სობობისა.

ლენინური იდეები კომუნისმის არისა და პრინციპების შესახებ, მისი მშენებლობის ფორმებისა და მეოღების შესახებ პარტიული კომუნისტური საზოგადოების მუშების მთლიან და მეცნიერულად დასახუბებულ პრაქტიკაში განავითარა, იგი დედო საფუძველად პოლიტიკის, ეკონომიკის, იდეოლოგიური და ორგანიზატორული საქმიანობის უმნიშვნელოვანესი საკითხების განდგებას, რომლებიც, როგორც ხეი ვთხუხა XIII ყროდობამ, პარტიის ურადღების ცენტრში დაფა.

აღგას ჩა ლენინის მიერ დასახულ გზას, საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის კონსენზის მშენებლობის მთავი ამოცანად, უწინაგე უფლობას. მიაჩნა მისი მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის შექმნა. მსვლად საბჭოთა ინდუსტრია, სოციალისტური მშენებლობის ტექნიკური პროგრესი და მეცნიერების უხლები მონაყენების პრაქტიკული გამოყენება განამარტებენ ხალხის ცხოვრების ბოქვის არაჩებთ ამადღობას, საბჭოთა ადამიანის მზარდ მოთხოვნებობათა უფრო სიხელად დაგვიყოფილებას. შრომის ნაყოფიერებისა და საზოგადოებრივი დღელოვის წრდის კვალობაზე განახრებლად უწიკენდება ხალხის, კეთილდობისა.

საბჭოთა ადამიანის მაღალი მორალურ-პოლიტიკური თვისებები, მორალის მუშაობა პრინციპების და შორებით ახლდებდა მთელი სოციალისტური წიკობილებით. აქ განუზომლად დიდ როლს ასრულებენ საბჭოთა კულტურა, ლიტერატურა და ხელოვნება, რომლებიც ურდინ ადამიანთა მოღობებს ლენინის პარტიისაფი ურდების ეროვნული სულიერყოებით.

ლენინის უკავად ვენი გვიჩინებს რევოლუციური ბრძოლისა და შემოქმედების შრომის დიდებულ გზას.

ესკოვროდელი და ვინაროდელი ლენინურად — ეს არის ნიშნავა, რომ მიიღე ძაღვის, ცოდნის, ენერჯის განმარტული ყველაზე მუშაობა და საბაროლანს საქმეს იდეალოზზე — ბრძოლად მწიფელოცია სრული განმათავსებლობისათვის ჩავერისა და ცუცხალიკავისაფი, კომუნისტური იდეალების განმარტებისათვის, და კაცობრიობის მშერი მონაღვლასათვის.

განამარტობ ჩა ლენინის საქმეს, საბჭოთა ხალხი კომუნისტური პარტიის ხელმძღვანელობით, კიდე უფრო მეოროდ ჩაზნება თავის ბრძენს, განმარტაიებს სარ კავშირის ხალხთა ქმნისა და მეგობრობის, ავითარებს სოციალისტური დემოკრატია, მეცნიერება, კულტურას, დაუბრძობლად ურდუნს სოციალისტური საზოგადოების თაღდებოლი მღვრების განმარტებისათვის.

განამარტობ ჩა ლენინის საქმეს, საბჭოთა ხალხი განამარტებს სოციალისტური ქვეყნების ხალხებთან, საერთაშორისო მუშათა კლასთან, იმთავთ ინტერსოციალურ სოლიდარობას, ვიცე იმბრდის დემოკრატიათა და ეროვნული განმათავსებლობისათვის, მეკიყე მწიფელოცია და დემოკრატიათა და სოციალიზმისათვის, მარქსიზმ-ლენინის იდეების განმარტებისათვის.

ლენინის სახელი და საქმე მარად იცოცლებს.

ქარლო კალანე

ობიოცდაათი წელიწადია, საშობლოვ ჩემო, საშობლოვ ჩემო, ფრენოსანივით ჩემს გულს სწავია შემოუაროს მდნ მთებს გარშემო!

გამ, თუ არ მეთოს დღე და ზურსიღმნს გულისხმირაოდ ვერ ვესაბნრო, სხვა კი საშობლოს ვინა უსენენს... და ჩემი დარდი ესაა უფრო!

აბრილის მფუდრო სადამო დგება, ოცდართია აბრილის სწორედ! და აბ, ჩემი კებაა კება; აქურტბო, აქვე აქწონი!

სხე მგონია, ხელთა მატს სარც, ოცდელ სიტუაწე უფრო გულწრფელი, ცალკე აქ გჩანვარ აბრ, და ცალკე ჩემს დამორტბულ სახლ-კას ვუცქერი.

აქ რიცა უცხო და უცხადოდ დღე მთბინდა, რაოვრც წდაპარი — დამტრეს ბებრებზა ხნელს კეს-აბედი და იწვის ღანდებზუა დამპარი!

არ შეიძლება ამ წუთს არ ენდოთ — იხე შევწგუდღით ამ ერთ სარკესი, ვეღარ აქლბთ თბილის უფრთხანეთოდ მფებდრებულნი სიაკაკრევი...

თუმცა არ მომწონს თქვენი დერ-წაალი — თქვენს ამ საღამოს არ ვემფრტბი, — ვხედავ, არ ცვივა წყალს ნაბერწაალი, არ დავანთთან ელნაორტბი...

შორს კი სიმღერით დავის ჩემი მწე და ჩანს დროშების ფრიალ-ფრიალი, ღლიდ აბრილის ამ დიდ ზეიმზე ერთი მწყა ვარ თფორფრიაინი!

საღს მთედანვე ებახის ზუკი და მე ზურსასუკი კი მიხარია, რომ ოცდართი აბრილის შუკი ღრუბლებგადარდი მწის ცისკაბია...

მე არ ენდობი სიტყვას გადჯარულს, არც მჭადებულად ვარ მოვლენილი, მგარამ არ მაკვირს, თუ ვუღმდამჯარულს გაახსენდება ამ დროს ღღინი.

მეკითხებთან, თუ რა სწიხა კაცო აბედიან მკაცრად ნახაბლი, — და ვუბნუსებ: — ასი წლისა, ასიათასი წლის წინამდელი.

დრ, რა გრიგალმაც გადავივარა — რიცა დღეებზე წარსულს ვაგვიოწმეს, ესმოდეს მხოლოდ ხახმს კი არა — ოსმან თავებზე, მამედს, ბატებზე!

თ. მირზაშვილი, ო. კიშკარიანი. საქართველო

ჩემი კარგებო, მოწმე ვარ მე თვით, წარუშლილა კვამი იმ წელთა, გაჩნის დღიდან ჩუმჩემი ფეცკვით გული რომ გულის ფიცარზე წერდა.

იხე, ვიო აბლა, სიჭბუტეში ნაბერწკლის პირველ ვალდებებისა — ვინც იყო ჩემი საღისის წუგეში — შუქის ის იყო გაღმებების!

წყდლიად გულის ცეცხლით დამდავა დეტაცხულით არ მოგვიოწმე, რომ იხილ კაცო იყო კაცოვან და მხოლოდ ერთი სიცოცხლე მქონდა!

ეოქვა და სუნთქვას ჩემს მოაწვადლით, სულს მოაწვადლით, შევალბდით შევებას! — მას კი თავისი სიცოცხლე დიდი გავივანაწლა თანახმად ყველას!

მისი უტრობა ცეცხლი მწყა ვარ, მისი ნაბერწკლის მეთათბილი ვერც ერთ მწერვალზე იხე ვერც აჯალ დღეს რომ არ მქონდეს რწმენა ახეთი.

ჩემი მარჯვენაც საღის მომავალ ბარბოსლთისაა გადარწმენილი... მე ვციც, მისი სუნთქვა რომა ვარ — ჩემი სიცოცხლით ციკებლის ღღინი!

ლენინის იზიარება 100 წლისისთვის

ა. შიდილი

ლის უკანასკნელი დღეები სავაგებოდ მოდობდნენ ფაქტში გაატარა, რომელიც მისი სიკვდილის შემდეგ ცეცხლს მიხტის და აუი ავარა ეროში. ეს იყო იმ საკუთრების, მე რომ მ-4 წლის ვაჟი. მერაგ ბიძაშვილი კი, ბესი შინიძის უფროსი ქალიშვილი. იბის შედის პატრონი, ტელევიზიუ შეტარბობდა და თბადისი სანდოლოში იმედგაცრუებულა და უკანასკნელ დღეში მეტყვი თავის იტრწოში გაზიგზავრა უბნით, რომ იქ ადელა სულ და ბოლთა-ბოლულის ეტლების ეოზში მიეპარებინათ შინთვის, ზეენა ძველმა ტილოების სალოკაციის აბსრის ნიშს ახლოს. ეს უყვე იყო 1921 წლის მარტში.

დიდი გარდატეხის მოხდა სწავლა-განათლების დარგში. ზეენა ქვეყანას მოკვინა დაწეებითი, საშუალო და სპეციალური სასწავლებლები, კაცი არ დარჩა სკოლის გარეშე და უსწავლელი.

დიდი მიღწევებია მერწლობისა, ხელფინებისა და სპორტის დარგში. გამდიდრდა მუშეუბები მიწიდან ამონათბარი ძველი უფვა-ცხოვრების ამსახველი ნივთებითი. ვაკეის ეროვნული უნივერსიტეტი და ჩამდინეშ უმაღლესი სასწავლებელი. მეცნიერებისა და ტექნიკის დარგს მეტყვერობის მეცნიერებთა აკადემია, რომელიც აგრთიანებს 40-ზე მეტ სამეცნიერო ინსტიტუტს. მოგვეპოვება აგრთვე დარგობრივი ინსტიტუტები.

ერითი სიტყვით, ისე შეიცვალა ზეენი ქვეყნის სახე სოფლად და ქალაქად, რომ ვეღარ იცნის. საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკა გაერთიანდებოდა მშობრის საბჭოთა კავრში, რომელიც სულ იმის ტრეშია, რომ ვაკეულის იონიზის და დაყარებს მტკიცე მუშედობა, რომელიც სწინდრია ქვეყნის მომზებისა და სწრაფი დინარეობისთვის.

თვითული ზეენების ვაჟია, დამახული შინითა და მუშედობელი ენერგითი ხელი შეუწყო უფრო მეტი დიდგების შექმნის თვისთვის სამოღვაწეო დარგში მომავალ თანობისა საკეთილდღეოდ.

ფ. მსარტელი შვილი. რევოლუციის ბელადი.

არც ერთი რევოლუცია არ უფიქრა ისეთი მძლავრი გაქანების, როგორც ლენინის წლებითი ნანატრ მისა უდრეკი ნებისყოფითი შეშვადეხული და მისივე სიკვითი ენერგითა და თამაშობრილად მასის დიქტირი გამორსილდებული ოქტომბერი, რომელიც, შეიღ კაციბობისა განვითარების ახალი ვადაუსაბა და გაუფადა. ამ ვაის მტკიცედ დადავა არა მარტო საბჭოთა კავრში შემავალი ერები, არამედ ზეერის სხვა მის გარეშე, აღმოსავლეთით თუ დასავლეთით. ლენინის იდეებმა და დეუტსობრებლმა მოღვაწეობამ, რომელმაც წარმოშვა პირველი სოციალისტური სახელმწიფო, ხელი შეუწყო საბჭოთა კავრის ერთა ელტრდულ აღორძინების და დიდად დაწინარების უყოველგვარ შესაძლებლად.

ლენინის 1917 წლის ოქტომბერი საქართველოში 1921 წლის თებერვალში დადავა. მის აქეთ დიდი ცვლილება განიცადა ზეენმა მანამდე ავარტულმა ქვეყანამაც, სადაც წარღვი-წარღვი კერძო მეურნეობანი იყო, საქმოდ სუსტი და ჩამორჩენილი. ამებამ ქი მოგვეტობდა მძლავრი კოლექტიური მეურნეობანი და საბჭოთა მეურნეობანი, რომელიც, მოწინავე აგრტექნიკურ და სამედიო-რაციო სასულებითა წყადლობით. დიდად შეუწავებს ხელი სოფლის მეურნეობის გარდაქმნის და გაუმჯობესების უყოველ დარგში, როგორცია: მეღვინეობა, მებეღვინეობა, მეცხოველებლობა, მეჩაბობა, მეცხვარეობა და სხვა, რომელიც სათანადო გადასამუშავებელი დაბრთვა-ქაბანებით ზეენივე აქეთ.

ინდუსტრიისა წინა ჩანასახით იყო ზეენი. ამებამ ქი, ლენინის იდეის ელქტირბობითი დიქტირბობითი დიქტირბობითი შექმნილი მძლავრია ელქტირბობითი, რომელიც შედის ზიდრეთექტირბობადრებრები (მტკარებე, ქიკარე ანუ ხრამზე; რიონზე, ამასწყაზე; ეცრისის წყალზე ანუ ენგურზე, აჭარისწყალზე), რომლებსაც მომარბობაში მოკვეთს მძლავრი ქარსებითი მეტალურგიალი სასული ცილიხისა (რუსთავში), დიკრმენადნობისა (ვებტაშოვი), საავტომობილო (ქუთაისში) და სხვა. ეს სადგურები სიბნობისა და სინათლის ამღვეწ ქალაქებს, დაბნებს და სოფლის მიერტებულ კუთხებებს ქი. დაგვაგვიწყნდა, რომ ერთი დროს ირბოქმაფიანი მებარებლებით დაედიოდით და წიგნი იხივ აბსოვს, რომ მუშეთი ვითროდით ბინებს, რაც ხელს შეუწყობდა ძეგრისათი ტივების ვანადგურებისა.

საწყვამბა რუგნი მოაკურა უდაბნო ტრამეები და მოსავლიანი ვანადგად, სადგინეო არსებნის ქი დაშრო ქობიანი დიდილები და სხვადასხვა ხანის სამეურნეო მუშების სამსახურში ჩაყენა.

მომავლად სახენდლობით, მოეწყო ეტირბობები. აშენდა დასახეებელი სახლები და მოსახლობის ტანის სიმართლის საქმედ დიდად წაწია წინ. დარგავაშენებს მატიარია, რომელიც დიდი უზედურების იყო ზეენი ქვეყანაში. დიქტი არა ვაკეებს ქლდეჭი, რომელიც შოშის ხარის, სეენად მოსახლეობისა მეტი მასისთვის, რომ ზეენმა ბიძაშვილმა, ერბალი შინის პირველმა ვაჟმა აღქტნანდრებ, 17-18 წლის ქაბუტამ, რომელიც ქლდეჭი იყო შეტარბობელი, სცილც-

რვათა, უფროცაუაი

საქოთა საქართველოს მთელი ისტორია მისი მანამდე არსებულ წარმატებანი ეკონომიკის და კულტურის სფეროში უწყობდა და უმჯობესებდა დიდი ღვინის სახეობას.

სოციალისტური პირველშეხებულა შრომითი ენო-უფროსის მცელი იყო და არის არსებულიაქის ელექტროფიკაციის პირში — უფრო აკლესი კიდ-აროელქიტარისადგური, რომელიც მესხეთი თქმულა რაც უმჯობესი დავს; ღვინი დიდი და მან-ტარებულელი იყო ზაგის აკლესი; ეს იყო მისი იდეის არსებობა. 1922 წლის ოქტომბერში, როცა ცენტრალური კომიტეტი იხილდა ზაგის აკლესიასი საქირო სასახლის გამოყოფის საკითხს, ღვინი წინადა უზარუნდა სტეფი ოკო-ნიკის, ანაო მეფეობების მისთვის ზუსტად ცნობის ვედადებრე, რაც ესებოდა ამ საფურის აკლესი საკითხს.

ეს იყო ღვინური მწარეშეშობის კიდე ერთი გამოხატულება. ამ პირველ მანქან მოწყობი ელექტრო-სადგურების აშენება საქართველოს მისწრაფებზე; ახლა არსებობის „მეტიკარგული“ დიდი უფროსი დასახლები მთელ აგეოლოგიკულ წელს. თქმის სეო-მანქანა მთლიად კიდეოცხალი ელექტროენერჯის აწარმოებს ყოველწლიურად რეს-პუბლიკის ელექტროსადგურები, რაც მანქანა მეტია, ვიდრე თურქეთში და მანქანა მეტია, ვიდრე რაიაში.

საქოთა საქართველო ასევეს თავისი მრავალ-დარტოვანი მწარეშეშობით. ზვინი არსებულა კვეთას ამდებს თაისობით ტონა ფუნს, ფოლადს, ნალის, ფეროშენდნობს, მთლიანობით ტონა მანქანის მანქანს, ქიმიკარს, ყოველი დიდი განვითარებულა ქვეყანა იმანვედა თანამედროვე სასოფრი ტექნიკით აღჭურვული მწარეშეშობის იხეთი ვანქანებით, როგორცაა რუსოების მეტა-ლურჯიკული და ქიმიური კომისიტები, თბობისა ჩარსუნებულ ქარხანას, სათქვის ნავთობის გამო-სადელი, ქუთაისის საავტომობილო, ზესტაფონის ფეროშენდნობის, თბობის ელექტროსადგურ-ელი ქარხანები.

ახლა ირთიდე სიყვეა ზვინს რუსოთაზე. 1944 წელი. მდევანისხილ საქოთა ქარხნი სწრაფ ტემპით მიყვენენ წინ, მტარის სესვის შე-საქმარად; საქოთა ადამიანი ირთივის მთელი კო-სოპიობის ვანსარქენად და, ახვე დროს, თავ-დადებობ შრომის, იმ სანხიდან იწყებს თავის ისტორიას ახალი რუსოთაზე. ახვი დროს მიყენ-ზარტახობ ზვინს, მთავარი მწარეშეშობი რუსე-ობის და ფაქიოსიყენ. მტარებლის ფანქარებთან ჩანს წარქვენად კვეთელ სოფლები და ქალაქები, ირთილქველ ქვეითი უსადგოცხა ვანსახობით დასწარმულ ტანქაროვის სადგურს.

ვინს ჩამდებინე წოთი და საქართველოდან ჩა-სულ წესჯარებს დილითი და თავადებობ სხე-დებების ტანქაროველი მწარეშეშობი.

რუსოების ტრადიციული მწარეშეშობი კი უფრო ვასო-ველდებულა მწარეშეშობის მიმდინარეობს, სწრაფად იხვეებს მარტინის და სადნობი საწარმოების ვან-ქარტარი კონტაქტები. ზვეს კი, მთავარი ქართველი მწარეშეშობი, უფრო ტანქაროვი ვარც და ვანქა-დებობ სელდაქვეშეშობებს, მასინდლებთან რა-ოდე ტანქაროვის მეტალურჯიკული ქარხნისაყენ მიყვენებობი.

საქართველოდან დოლდის-ღვინის საქმის დასაუღელდა ჩამოსული შვედარები ზვინს ტანქაროველი მწარეშეშობის ჩამდებინე წელს დავრჩიო. არასოდეს არ დამავრუნებდა ტანქაროვის მეტალურჯიკული ქარხნის თიკლი კონ-ტაქტების უმჯობესი დახმარება და მშურა ზელის-შეწყობა, რამაც მე და ჩვენს მეგობრებს საშუალება მოგვცა წარმატებით ჩავედგომოდით დოლდის-ღვინის საიდუმლოს.

1950 წელი ღვინისსახოვარი თარიღა ქართველი სახლის ისტორიაში. ამ დღეს დაიწყო ქართული ფოლადი. ვინ მოთავსის ჩამდენი უძლიო დამე ვანქანეტი, ვიდრე პირველ წადნობს მეტიკარგული იმ დამაბულ დღებში რუსოების მეტალურჯიკული ქარხნის კორპუსებში, მთელ ტრადიციკულ წოთი-თაყ არ წადებოდა საქმიანი ფუნსობი, ზვინისთვის, ახალბედა მეტალურჯებისთვის მანინ არც ცხლა არსებობდა და არც დასვენება, ვეფლანი ერთი ფაქიობა და აწრით ვიყავით შეტარებოდა...

ზვინს, მეტალურჯები აქედან ტახტად ვიყვენებო იმ ბედინარე წოთებს, როცა უზარმაზარ ცისქვეშე პირველად ჩავეს ქართველი მეტალურჯების ხე-

ლიო გამოდნობილი პირველი რუსოთაველი ფო-ლადი.

მას შემდეგ კარგა ხანი ვიყავი. ახლა ზვინი ბუ-ტეკის თაისის საქმის დიდოსტატები არიან და სხვებისაყველანი ფოლადის დონებას.

რუსოთაველი მწარეშეშობი საშობლოს წინაშე მედამ პირანთად გამოსულან. ზვეს ყოველთვის თავდადებობ ვინარქილი, მავრამ ეს წელი მიიყენ-სულ სხვა. ამ წელს უფრო მეტი ვარცა და თავ-დადება ვვანარქობს. ახლა თავდადებულ შრომარე უკეთ სხვა რით ვევიწილან გამოვხატო დიდი-სენინის სხვინს პატივისცემა და სიყვარული!

სულ უფრო და უფრო ღალად შლის მტარის ზვინი რუსოთაზე.

ზვეს, მწარეშეშობები, მთელ ზვინს საზღვან რა-თად; რომელიც მეტიკარგული შეკავშირებულა კომე-ნიკატური მანქანის ვარტეში, მუდამ თავდადებობ ვინარქობს, რთა ვარტე ადრე ვანსოპიკედელს კომუნისტური მწარეშეშობის დიდი ვანქები.

მამა ბიბინბარბა რუსოების მეტალურჯიკული ქარხნის უფროსი ოსტატი.

თ. შარლემანი, სერვიდან „ინდუსტრიული ქალაქები“

ეს ღენიება გვასწავდა

ვიცხოვრებ და ვიშვებოთ ისე, როგორც გვასწავლა ღენი — აი ეს არის ჩვენი ცხოვრების უკეთესი მაღალი პრინციპი. ღენიმა გვიჩვენა კომუნისტის განზრახვების გზები, იმევე დროს, მან საყურადო ცხოვრების მთავარი პრინციპი, როგორც უნდა ვიზრუნოთ აღმართზე, ვიზრუნოთ თანამშრომლებზე, რომელიც ჩვენს გვერდით დგას და შეუძლია.

ამ დღეებში ღენის ცხოვრებაზე დაწერილ წიგნს რომ ვითხოვდოდ, ერთმა ამბავმა მივიცია ჩემი ურადლება. სამოქალაქო ომის წლებში, სს.სს.ს-ის კომარის საბჭო, რომელიც ღენის უღას სათავეში, დაესრულა მუშაობა აჭარის მიხედვით. და აი, ღენიმა შეიტყო, რომ ცენტრალური სტატისტიკური სამმართველოს შემოყვალა ხრიანოშვილი თურქი ძალიან შორს ცხოვრობს, იმევე დროს, მდებარე ესწრაფა საქალაქის სხდომების, რომლებიც მხარად შეადამდე გრძელდება. ამათი საშუალო გადგენით ღენიმა მიიქცა იმისთვის, რომ ამ ქალისათვის მღვიმარტო შეესწავლებებინა. მან ასეთი ბარათი მიწერა, თავის მღვიმას:

— ლ. ა. ფორთაყის. ხრიაშვილი თურქი შორს ცხოვრობს და თანვე ვეხიბო მოის სამსახურში, ცხედრა. როცა შეიხვევა მოვეცემით, სათანადო ტანტით უთარათი მის, რომ ამ დღეებში, როცა სტატისტიკური სამმართველი საყოველთაო განვიხილავს, მას შეუძლია ადრე წავიდეს, ან სულაც არ მივიღებს.

ეს ხრუნვა აღმართზე ღენიმა ანდრიალ და გვერტოვა და იგი ჩვენი ცხოვრების კანონად იქცა. ამიტომ ახლა ყოველ ნაბიჯზე წაყურებთ ასეთ ამბებს.

ერთი ამბავი ჩემი ცხოვრებიდანაც მინდა გადმოვიტო. საბავრო ზემის — ვ. ი. ღენის დაბადების 100 წლისთავი კარზე იყო მომდგარი, როცა მიუღწევდნენ, ქაჩინის დირექტორთან გამომიბარეს. ცუდა არ იყოს შევეცდით. მივიღეს და ვეფორბინა საბავრო-სტავროლი სამარჯვების უზანში უკეთესადიარო ჩრებ ვაქტეს დისკალნის კანონშია. ბებები ყოველდღეურ დადალებებს გაღებებები ასრულებენ. ამ ორივე დღეს წინააღმდეგობრივ ენაზე, გამომსახურა, მუშაობა შევეცდო რამდენიმე რჩევა-დაროგება მოიცა, და ცხოველი გამომეშვიდობა. მას რისთვის მისარებენ ღირებურობათა იქნენ — რამევე ისე ვერ გავაგებეთ. როგორც სავიროს იყო.

შევიღირ დირექტორის კანონები.
— ია, თუმცე ქაჩინად სამოქალაქო დაშორებით ცხოვრობს, ასე არ არის?
— ასეა-შეიბო. — დავადამტერე.
— ზოდა ჩვენ ისე ვავიეთ, რომ გზაში ბევრი არი ვგვატკევათ. ამიტომ ქაჩინაში გასაწაწლებელა რუბლები მსუბუქი ავტომანქანებიდან ერთი „ზამორციკლი“ თქვენივეს გამოვეყავით.
— რა დაგებოთ, ძალიან ვეხიბოდა, საბუქარებს და დაუბავსებთ აქამდე მიჩვეული ვიყავე. მაგრამ ეს მინეც სხვა იყო, მანქანაზე კი არ არის სავარაუდო.

მე, ამავედ მთავარი ისაა, რომ იფიქრეს — კაცო შორს ცხოვრობს და ვეადგილობა სავიბო.
დირექტორის კანონებიდან სამარჯვრო რომ დაგებინა, ჩემი სისახრე მებრე ვანიწარება ბებებმა. დადასება მომილოცეს, დავსხედით, ვინაწეველი, ვეადგილობა ავრონ-დავინეთ და შევიტანე-მდით, რომ ყოველდღეურ 22 ათასი მანეთის ნაცვლად, 24 ათასი მანეთის სამარჯვები ჩავაბართო ქაჩინას.

ეს ამბავი იყო რატომ მოვიყვიეთ? აღმართების დადასება, მათი ასეთი მებრე ფრთხილობა და თანამშრომლობა მხოლოდ ჩვენი სოციალისტური სამშობლოს მომარჯვროა, იგი მხოლოდ დიდი ღენის უკადგილი იდგება განზრახვებით გარდა შესაძლებელია. ან სწორედ ამიტომაც არის, რომ ბელაშინის სახლი ასე უკეთესად ცოცხლობს ჩვენი აღმართების გულში, ან სწორედ ამიტომაც არის, რომ ჩვენ ქუთაისელი მუშაკობილებანიც ასეთი ზემით შევიკეთეს საყოველთაო დასასაწარმო — ვ. ი. ღენის დაბადების 100 წლისთავს.

იხსნება

ქუთაისის საავტომობილო ქარხნის ხაზობლი-სტავროლი სამარჯვების უზნის უფროსი.

ჩვენს
ოცნისსაში
ჩვენსაში

ღენი ყოველ მშრომელი აღმართის გულში ცოცხლობს, იგი უღმად გვარაზებს და ადვარტო-ოცნისებს, მის სახელთან განსურთად არის დაკავშირებული თითოეული ჩვენი ახლის ბედი, წინააღმდეგ და გამარჯვება.

ღენის უკადგილი საქმების გაგრძელებას, მისი იდეების ზორტუნსებას, მშრომელი ხალხისაში მისი შეინარელებული მამობიკი მრუნდლობას — ჩვენი კომუნისტური პარტიის ყოველდღეურ საქმიანობაში და მოვალეობაში უკეთესად.

დადასება დღეინდელი საქართველოს რუკის: სამარჯვრო კიბის გვიარს უზუნუნებენ მაღალი ტექნიკური აღმურავილი მიწათმოქმედების რაიონებში, მსოფლიოში სახელმწიფო კურსობებს — ვეებს სახელა პორტები. ჩვენი ქვეყანა ვახრებდა მიხედვით წინ, აღორბინების გზაზე, ორგანო რიბები ახალი დაბრკობისა და ქარბინების, ფართოდასება ყველ ქალაქში სახლებთან და იხედებინა ახალი ქალაქები, ახალი ინდუსტრიული უბნებები, რომელთაც ვარს არტყია აუვაგებელი ბაღ-ვენახები და ჰლანტაციები.

და ავადმან, ვეუდა უზანზე საბავრო აღმართები დღეს დიდ სისარულს ვანიჭდა. ახვა ჩვენთანაც. ვ. ი. ღენის დაბადების 100 წლის ოუბილესათვის მუშაობის დღეებში ჩვენს ქაჩინაში უზვეული შრომითი აღმავლობა სურდვდა.

თბილისის კირივის სახელობის ჩარჩმუნებელი ქაჩინა ჩვენი რესპუბლიკის ერთ-ერთი მსხვილი და მოწინავე საქარბოა. ჩვენი თბილისური ჩარხები განთქმულია მთელ მსოფლიოში. ვინ მისი-

ვლის რამდენ ქვეყანაში იგზავნება იგი და ავადმან მაღალი შეხასებას იმსახურებს.

ქარხნის თვალუწვევდნელ ტერიტორიაზე, მის სამკარობში, უზუნში, დარბაზებში, ყოველ ნაბიჯზე იგარბობა, რომ აღმართები მიიღი ვეულო, მთელი ვატაცებით ექვდებინა საქმის, ვერ კარბა ვინ — აღერ თებულმდე ჩვენი მუშე შრომის ღენიურ ვახტე დევიობდენ და ახალ ვადამდე ბუღელ ვალდებულებებს იხედდენ სახელმწიფო წლის ღირსეულად შესახედრად.

ამხანაგებს როგორ ჩამოვრებოდათ? მხოვადამ, რომელსაც მე ხვდომდამეწავლობ, სუვაფრელი ბე-უღლის თებულეს აღსანიწნავად ვალდებულა იაღო წლის ბოლომდე დაშვობს 7 ტონა თვი, 2 ტონა საცხებ-საეთი მახალა, ბრედაცის სახელით აწყოს ერთი ჩარხი და თანხა სახელმწიფო ბიუჯეტში ჩარცობს.

პირადედ მე ვალდებულაა ავად, რომ სა-ოუბილყო დღისათვის 8 ჩარხის წაცვლად გამო-ვეუბა 10 ჩარხი.

ახვა, როცა მიიღო მსოფლიოს მოწინავე კაცობრიობა ზემით აღნიშნავს ვ. ი. ღენის დაბადების 100 წლისთავს, ამავე შეიბილა ვანვაცხადო, რომ საოუბილო დაბარბა დროზე ადრე და პირნათლად შევარტოვო.

საუბრა

თბილისის ჩარჩმუნებელი ქარხნის № 2 კომუნისტური შრომის ბრეადის ბრეადი-ბრი.

ჩემი შვილი

ვ. ი. ლენინი თანხარად ძვირფასი და ახლოდღეულია ყველა შრომითელისათვის. მისი დიდიხელისა და — ჩვენი ყველაზე დიდი სიხარულია, ამიტომ შეიძლება ჩემი ხანძარი — საბჭოთა საქართველო, ზემოთს ყველა საბჭოთა ხალხი, მთელი მსოფლიო კაცობრიობა — კაცი და ქალი, ბავშვი და მოსწივი.

და ყველა უღრმესი მადლობის გრძობით, სიყვარულით წარმოიქმნა მისი სახელი.

იმის ნათესადად, თუ არა მოუტანა ლენინმა ოლიგარქი დაიჯერა, ჩადრში გახვეულ აპირულ ქალს; სხვას უყვარს რომ თავი გავენებოთ, მარტო ჩემი ბები და განვლილი ცხოვრების გზის მავალითც იკმაობს.

გუნობილი დღესებით მახსოვს: აპირული ქალის შინიდან გარეთ გახლდა საპარტეზინოდ თივლებოდა, ვერც კი წარმოედგინათ, რომ ქალს რაიმე უფლებები შექონდა და საზოგადოებრივ საქმიანობაში მონაწილეობის მიღება შეეძლო. გაიდა წლები, მე, დარბი ოქაბის შვილი, ცხოვ-

რების დიდ შარავნი გამოვიდი, წლები გავიზარეთ, ჩვენი გავხდეთ კვიყანას. რატომაც არა ჩაგმანდა, არც კომუნურნიობაში მივიყო? აზადური, ახა ახლა შემომხედით, ნახეთ როგორ ავმალდი, რამდენი რამ მოვიკვი ცხოვრებაში.

მე, სატურნიების მანქანაზე დახეჩავებულ წინასართო შოპინგაველი, დიდი ლენინის პარტიის წევრი გავხდი, მრავალი ქოლფი და მადლობა, მათ შორის ლენინის ორდენი დავისახურე, წლების მანძილზე სასოფლო საბჭოს დეპუტატი ვარ, კომუნურნიობის შემდგომ აუფაგებისა და ხელის კეთილდღეობის განმტკიცებაში ვიღებ მონაწილეობას.

რომელი ერთი მოვთვალე ჩემი წინასახიბი მანის სწავლავ ოცნებობდნენ, ჩემი შვილი მარტო იქ, სადაც არის, უმაღლესი სასწავლებლის ფიზიკა-მათემატიკის ფაკულტეტზე დაშთავარბეს; ბედნიერი ვარ, შინ ბარაკა და დოღლით არ მავალი, გაიქცე კი მატყვისცემა და ხელის დაღვანება. მარტობეულად დარჩენილ ქალს, ცოტა არ იყოს,

სახლის დამოთარება შემიძირება და მთელი სოფელი მამინე ამობიდა მხარში, მამობიდა გამართა, ახალი კობა სახლი წამოიბიბეს.

ახა მითხარით, როგორღე იმ სიეთეს, რაც ჩამოვთავადე, ვის უნდა უზმადლოდე, თუ არა ლენინს? დიახ, სწორედ ლენინმა, მისმა დიადმა პარტიამ შეუქრახავით გამოცხადოდა ცხოვრების გზა. სწორედ ლენინის მიერ შექმნილი სოციალისტურმა კვიყანამ მოწვევა საშუალება დარბ-ღატაკებრად ქალი ცხოვრების დიდ გზაზე გავსოვლადევა, სატურთარი შრომის საყუფო მომეცო. და მეც ვიქცე ჩემი მადლობა კიდევ უფრო თადაღებულ მამობი გამოვცხადე. მინდა, რომ წელს ჩემს შვირ ქერ აუღებელი სიხალღე დაძლიოთ და კვიყით გავივალსწინებულ ნ ტონა და 700 კილოგრამის ნაკვალავ აატონანახეგარი ჩიის ნედლეული მოვიკვიფო.

მერი სურბანიძე

ბათუმის რაიონის სოფელ ახალშენის მცხეთა.

ქაენის ქაიოქ

პახხანე გორბანული

რამდენ ქაიოქსაღას გაღაუღლია, მშობილო მიწავ, რამდენი გვარია რამდენი ქალისტივე მიწავ. მოკუტულობდნენ გულდებს შორის ტყევი და დუნა, თუ ვერ იტყვის, თუ რამდენჯერ ცრემლის ტბა დაშრას. ენა ვერ იტყვის კუბარის ზღავსა რამდენჯერ გახველი, მაგარამ წყუელი კვიკვავ გაიგება სიყვადლის მახებს.

მაშუღს ბოლომდის აცდებოდა ვეკაცის სუნთქვა, ენატიტიოდა ხანღს ქაქაქში, გაწევა გაუთანს. დეკვიტულობიოთ აღბოთ მალღ სიხსოვსგან დენით, რომ არ მოცქერო შენს გენიას, დიადო ლენინს!

იმ ტყუნეთში ნინათლისკენ გასქერია გზებო, კვიკვავ ბარბოლის თინით და ავავანეთ სიცოცხლის გზებით.

ჩვენ ამ გზებშია დავინახეთ ვარსკვლავი რჩენისი, მამუღლის სიბორო, უკვადგება საშობოღოს ენის, ამ ბრძოლის თინში მტკიცდებოდნენ თიხლის ბგენი, იყნანურში მალღებოდა ქართული ჭერა. გულს რაც უნდოდა, შენაც ამის იუვე მოქმედი და ერთიანად საქართველო გამოავევა, ლენინს!

მკითხონ მტყვარის ტალასი, თიხლისი რომ ახაუდი შორის, ჭორიასვიღლის ის ხომ ქუხილს ინახავს ხომბის. იცის, ვინ ფინდა უკვადგებინს სინათლს უშრეტს, ნაწაადევეთ სტრასხსოვით დახვრტილღ მუშენს. გული მართალი ვერ გატბა ცეცხლმა და თოშმა, სიცოცხლე თოზბდენე, არა თოზბდენე ლენინის დროშას. ვაჟივოს, მიწავ, რომ შენე მკერდიოთ არღვევი ნაშქერს, მხარში ტეტიო იმ მძივე ეანს ლენინის საქმეს. ცარიცინთან თუ

მამისონის უღელტბაითან, ცხ შენი ვული გრიაგებთან ბეგარქერ შეხლიო. შენმა, მოკიკლმა გზახავლი ვერ ჩავეიქლო, ლენინის დროშა სულ მალღ და მალღ მიკვირდა.

შრომა იყო და სიყვარულის გამოღე აფრა, თი იყო და მტარის ურდოებს უთხრიდი საფლავს. ახსოვს მსოფლიოს რაიბსტიკი ხანღდაგენილო, რაგორ აღმართა ქანთარამ დროშა ლენინის. იმ ცისკარის დროშამ, იმდაიწა ტაშს, რომ უქრავდა, ქართული კაცის ქართველობაც გაუკვდავა.

ვიღვიოთ, ვდგავართ შედეცელი ლენინის დროშას, მისი დიდება წინ შეიქმედის იმედად დროცამს. არა კვიყანაზე ხანამ მქვიან ქართველს ქართველი, დიდი ლენინის სულ ვიქნებოთ დროშის დამცველი. მუე არასოდეს მოაკლდება ამ ვარდს და შრომანს, რადგან შენ ვიცავს, საქართველოდ, ლენინის დროშა!

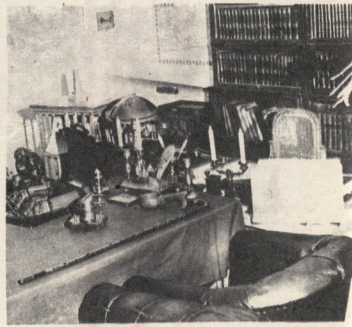
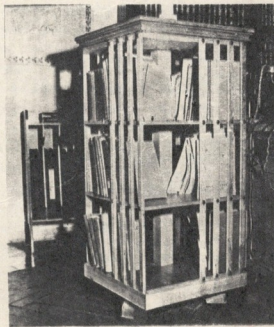
ბინახავთ ღენინის ხახინეში?

ფოტო მ. ბრანბინა

ღენინის კაბინეტი კრემლში — მსოფლიოს ყველა მკვებნიდან, დედამიწის ყველა კუთხიდან მოისწრაფიან ადამიანები, რათა ინახულონ ის თითბი სადაც მუშაობდა დიდი ბელადი მწრომელი კაცობრიობისა. აქ, ამ კაბინეტში წუდებოდა ახალი სამყაროს მშენებლობის ურთულესი საკითხები, აქედან წარმოიადგა და გავს აძლევდა ღენინი კაცობრიობის ახალ ისტორიას.

ახლა ეს კაბინეტი შეიძლება ინახულეთ თბილისშიც, თუ წელზე მეტია. რაც ვ. ი. ღენინის კანტარული მუზეუმის თბილისის ფილიალს შეემატა შესანიშნავი ექსპოზიცია — შეიქმნა ჩვენი პარტიის ბელადისა და სამართა სახელმწიფოს დამაარსებლის კრემლის სამუშაო კაბინეტის ნატურალური ასლი.

თბილისის ფილიალს კაბინეტში წარმოდგენილია ყველა იმ ნივთისა და ინვენტარის ზუსტი ასლი, რაც კრემლის კაბინეტში მოიპოვება.

გაკრეპი უკვლავი სხელი

გერმანული საბჭოთაო

ლენინის დაბადების 100 წლისთავი — მთელი ჩვენი ხალხი დიდი აღსასწავლია. ლენინი დიდი ოქტომბრის რევოლუციის ბეღლი და იდეური მესვეურია, რომელმაც უაღრესად ფართო გზა გაუხსნა კულტურის წინსვლას. ლენინი იმთავითვე განუზომელ მნიშვნელობას ანიჭებდა მეცნიერებას, კონკრეტულ სახელმძღვანელო მითითებებს იძლეოდა, თუ როგორ ჩავეყენებინა მეცნიერება ხალხის სამსახურში.

ლენინური ნაციონალური პოლიტიკა დიდო საფუძვლად, კერძოდ, მოკავშირე რესპუბლიკებში მეცნიერების განვითარებასა და, საერთოდ, ეროვნულ კულტურის აღორძინების და აყვავების ყველა ღონისძიებას, რომელთაც უზარმაზარი ნაყოფი გამოიღეს.

საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების შემდეგ გივანტური ნაბიჯებით წაივლია წინ საქართველოში მეცნიერებისა და უმაღლესი განათლების საქმე. ამ ისტორიულ საქმეში დიდი წვლილი შეიტანა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კოლექტივმა. ჩვენმა ქართულმა მეცნიერებამ შორს გაითქვა სახელი მოიპოვა საერთაშორისო აღიარება — ამას ჩვენ ვუმაღლით ლენინის პატივს, მის დაუცხრომელ ზრუნვას ჩვენი სამშობლოს საკეთილდღეოდ.

ილია გვიანა

აკადემიოსი, სოციალისტური შრომის გმირი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი.

ნნივენი გვიანა

ჩვენი საუკუნისათვის დამახასიათებელია მეცნიერების წინსვლის არნახული ტემპი. ახლა აღმოჩენა აღმოჩენას მოსდევს და ყოველი მათგანი ისეთი მნიშვნელობისაა, რომ თუნდაც ერთი მათგანი, ცალკე აღებულთ, სახელს შეუქმნიდა ნებისმიერ გასულ საუკუნეს. ის სახელმწიფო თუ ერი, რომელიც მეცნიერების განვითარების ამ ტემპს ვერ აპყვება, ჩამორჩება და მალე დაკარგავს სახეს.

ყოველ აღმოჩენას მოსდევს ახალი კანონზომიერებათა დადგენა, რომელთა დაცვითაც სახალხო მეურნეობასთან, პრაქტიკასთან, იწვევს წარმოების გაუმჯობესებას, საზოგადოებრივი შრომის ნაყოფიერების გაზიდებას — ამას ტექნიკურ პროგრესს ეძახიან და მისი ტემპი განსაზღვრავს სახელმწიფოს ძლიერებას. ამიტომაც აისი, რომ ახლა ყველა სახელმწიფო დიდ თანხებს გამოყოფს მეცნიერების განვითარებისათვის.

საბჭოთა კავშირში ყველა პირობა შექმნილია მეცნიერების განვითარებისათვის და საყოველთაოდ ცნობილია მისი მიღწევები ამ დარგში. აქ არ შეიძლება კმაყოფილების დიდი გრძნობით არ აღინიშნოს, რომ საბჭოთა მეცნიერების სავანებში სთანადო წვლილი შეაქვს ჩვენს რესპუბლიკასაც. ეს ჩვენი ხალხის დიდი აღმავლობის მარჯვენაგანია, რომელიც ოქტომბრის დიდმა რევოლუციამ განაპირობა და დაკავშირებულია ჩვენი დიდი ბელადის — ვლადიმერ ილიას მე ლენინის სახელთან.

ქართველი მეცნიერები წრფელი გულით და დიდი სიხარულით შეხვდნენ ვ. ი. ლენინის დაბადების 100 წლის სათუბილო თარიღს — ამ დიად სახალხო დღესასწაულს.

რ. დვალის
აკადემიოსი

3. ი. ლინიძე და ამიერკავკასიის ბოლშევიზური ლიტერატურული მოღვაწეობა

ბრძოლის წინაშე

პროფ. ბ. გვინია

ამიერკავკასიის ბოლშევიკები, რომლებიც მუდამ განუხრავლად მისდევდნენ ვ. ი. ლინიძის რჩევებსა და მოთხოვნებს, დიდ უპირატესობას უთმობდნენ საბრძოლველო მოღვაწეობას, მიიჩნევდნენ მას საერთო პარტიულ-რევოლუციურ მოქმედების მნიშვნელოვან წარმომადგენელად. კავკასიელი ლინიძეობის საკამოციურ-ლიტერატურული მოღვაწეობა განსაკუთრებით მაღალია მე-3 ყარაღოვის მოწვევისათვის ბრძოლის პერიოდში, პარტიის ცენტრალური კომიტეტის ირავანის 1-ე გახუთ „პარტიოდის“ გამოსვლის დროს (1905 წლის აპრილი). ჩრდილის პირველი რევოლუციის წლებში, კავკასიის კავშირის კომიტეტის ერთ-ერთი ყველაზე საუკეთესო, კარგად დაყენებული წევრითაც გამოცემა „მეტი გახუთის პარტიულობის ბრძოლა“. ლინიძე მაღალ შეფასებას აძლევდა ლიტერატურული მოღვაწეობას და მებრძოლ სულ. ლახარაიძეს ფერებზე, რომელიც სარკვევად, პოეტურად თავის ასახვას იღებდა ერთიანი და უნიფიცირებული კავშირით, რომლებიც განსაზღვრავდნენ ამ უნიფიცირებას არს. რომელიც დაგვიჩვენებდა იყო ლინიძის და ამიერკავკასიის ბოლშევიკურ ირავანისათვის ერთ-ერთი მთავარი ახსნა, რომლითაც დაიდა ლინიძის დიდი აღწევდნენ ამიერკავკასიის პარტიულ-ლიტერატურულ საქმიანებაში და ისტორიულად.

პარტიის ცენტრალური ირავანის — გახუთ „პარტიოდის“ პირველი ნომერი გამოსვლის დროსათვის ამიერკავკასიის უკვე რევოლუციურ იმპულსებსა და „პარტიულობის ბრძოლას“ და ვაშლიყო იყო „პარტიულობის ბრძოლის ფურცლები“ თითხმები ნომერი. ეს კი ლახარაიძის იმეტი, თუ რა სტილითაც დასაყრდენი შეიძლება დაგვიჩვენებდეს ამიერკავკასიის ბოლშევიკური პრესა გახუთ „პარტიოდისათვის“.

მთავრადვე მუშაობების მიერ ხელთწერად შექმნილი დაბრკოლებებისა, და აგრეთვე მთელი რიგი სხვა სტილითაც სწავლადგობების, რსდმპ-ს კავკასიის კავშირის კომიტეტმა, „პარტიულობის ბრძოლას“ რედაქციამ მჭიდროდ კავშირი დამყარებდა გახუთ „პარტიოდისა“, მის ირავანისა და სულსანისაშენთან — ვ. ი. ლინიძისა. კავკასიის კავშირის კომიტეტმა მხრდავლ მოწოდება შეუდგა ცენტრალური გახუთის პირველი ნომრების გამოსვლას და მათთან თავისი დამოუკიდებლობა გამოხატა. „პარტიულობის ბრძოლას“ დაბეჭდვით შემდეგ ცნობათა, ჩვენ შეიძლება ახლა პარტიული ირავანის „პარტიოდის“ პირველი სამი ნომერი. კავკასიის კავშირის კომიტეტის დიდი ადგილობრებით ხდება ამ დღინაშენებულთან და სტილითაც მოეუღეს. ჩვენი პარტიულ ცხოვრებაში.

ჯერ კიდევ გახუთ „პარტიოდის“ გამოსვლამდე კავკასიის კავშირის კომიტეტმა ვაშლითებულად აიღო მხარე დაეჭირა ახალი ირავანისათვის. ამ მხრივ „პარტიულობის ბრძოლის“ რედაქციასთან შექმნა ლიტერატურული ჩვეულება. ამ ჩვეულების შექმნით ჩრდილის ბოლშევიკური კომიტეტები ეხმარებოდნენ ლინიძის ცნობით წერილს ამანაგებისადმი (პარტიულ უმრავლესობის ირავანის გამოსვლისათვის), რომელიც დაეჭირა იქნა 29 ნოემბერს. წერილი შეუდგა ლენინს იმ უდიდეს მუშაობას, რომელსაც აწარმოებდა ვ. ი. ლინიძე პარტიულ უმრავლესობის ირავანის „პარტიოდის“ შესაქმნელად.

ლენინის წერილს დაბეჭდვის ცალკე ფურცლად და დაბეჭდვის ადგილობრივ ირავანისათვის ჩრდილის კავკასიის კავშირის კომიტეტმა გამოუგზავნეს ექვსი გვერდიანი. ირავანისათვის უმრავლესობა ერთსულადაც გამოეზარა ვ. ი. ლინიძის წერილს; ლენინის და წერილს, როგორც ყოველთვის, დაეუკუბრუნებდა გამოეზარა რსდმპ კავკასიის კავშირის კომიტეტს. სწორად და წერილის განხილვის შემდეგ ლინიძის კომიტეტმა დაეჭვირებულა „გახუთ „პარტიოდის“ მხარდაჭერა ლიტერატურული ჩვეულების შექმნის შესახებ“. ვ. ი. ლინიძის დიდი კვალითებულად შეუდგა ამ ცნობას. მისი დაბეჭდვით 5. 4. კრესკია 1905 წლის 5 თებერვალს წერდა კავკასიის კავშირის კომიტეტს:

„ქალთან გვეჯახება ცნობამ კავკასიაში „პარტიოდის“ ლიტერატურული მხარდაჭერა ჩვეულების შექმნის შესახებ; თუ უნიფიცირების საქმეს ისე დაეუკუბრუნებ, როგორც სპირაია, დიდ საქმეს დაეუკუბრუნებ.“

ლიტერატურული ჩვეულება წამადებულად ახლებულა ამ დიდ საქმეს. იგი ეწეოდა ლინიძის იდეების ფართო პროპაგანდას, უზრუნველყოფდა „პარტიულობის ბრძოლის“ რედაქციის კავშირს „პარტიოდის“ რედაქციასთან, კრძალს, სტილითაც, კრესკიაშენიანებების, შერეუბუნების და საინფორმაციო წერილების გაგზავნის ვიზით.

ლიტერატურული ჩვეულების ენერგიული მოუშინის შემდეგ გახუთა „პარტიოდის“ დაბეჭდვით სმოიკე მეტი სტილითაც, კრესკიაშენიანებისა და შერეუბუნების ამიერკავკასიაში მუშაობა და გულთხა მოძრაობის საყრდენზე, კავკასიის კავშირის კომიტეტის პარტიულ მოუშინისა და საგამომავლო მოღვაწეობაზე.

კავკასიის კავშირის კომიტეტმა მართა უნიფიცირებული მოღვაწეობა ერთი დაეჭვირებულად. 1905 წლის თებერვალში „პარტიულობის ბრძოლა“ ვ. ი. ლინიძის თავისი დაეჭვირებულა გახუთ „პარტიოდის“ კავკასიისათვის დაეჭვირების შესახებ რუსულ ქართულ და სომხურ ენებზე.

ვ. ი. ლინიძის რსდმპ-ს ამ დაეჭვირებულას. მართა მთელა რიგმა სტილითაც დაბრკოლებულა ხელი შეუწავს კავკასიის კავშირის კომიტეტს შეეჭვირებულა თავისი დაეჭვირებულა; საინფორმაციო და იგივე უფრო გატირებულადაც დაფიქრება გახუთ „პარტიოდის“ საინფორმაციოდან შემოტანას, მის დაეჭვირებულას და პროპაგანდას. სახელმწიფოდან შემოტანას „პარტიოდის“ ნომრები ხელდნენ ხელში დადილიდა. მუშები გატირებულა კომუნიკაციოდან გახუთ. მკითხველმა განსაკუთრებულ ინტერესს იწვევდა ლინიძის სტილითაც. კავკასიის კავშირის კომიტეტმა ხშირად აღნიშნებდა ვ. ი. ლინიძის ამ მოაბეჭდვლებზე, რომლებსაც ახლებდნენ გახუთ „პარტიოდის“ დაბეჭდვით მისი წერილები საქართველოს და მოელო ამიერკავკასიის პარტიულ ირავანისათვის, რევოლუციურ მუშაობაზე.

ლენინისა გახუთ „პარტიოდის“ იდეების პროპაგანდას რსდმპ კავკასიის კავშირის კომიტეტის ყველაზე სამომად იყო გახუთი „პარტიულობის ბრძოლა“, რომელიც ვაშლითებდა ქართულ და სომხურ ენებზე, 1905 წლის ნახევარში რა ირუსულ ენებზეც. ამ გახუთის ყველა ნომერი, უფრო წერილი მოწოდებს მის, რომ იგი მტკიცედ იდგა გახუთ „პარტიოდის“ პოზიციებზე, თანამედროველად უწყობდა პროპაგანდას მის იდეებს ამიერკავკასიაში, ფიცლებს ეხმარებოდა მის მიერ წამოყენებულ საკითხებს.

„პარტიულობის ბრძოლა“ ხშირად ბეჭდვდა წერილებს გახუთ „პარტიოდისა“; მის მიერ დაბეჭდვით იქნა და ცალკე ბროშურადაც გამოცემა ქართულ, სომხურ და რუსულ ენებზე ვ. ი. ლინიძის სტილითაც „პარტიულობის ბრძოლის“ რევოლუციური დემოკრატიული ლიტერატურა, რომელიც გამოქვეყნდა გახუთ „პარტიოდის“ მეთხმედილი ნომრების. ვ. ი. ლინიძის ეს ნომრები, რომელიც მიეძღვნა ბოლშევიკური პარტიის რევოლუციური ტიპური დასაბუთებისა და განვითარების, აგრეთვე რევოლუციის ისტორიის თეორიის, პეისის, ტრენინის, შაურისა და ქუთაისის პარტიულ ირავანისათვის.

„პარტიულობის ბრძოლის“ რედაქციის ინიციატივით №16 „პარტიოდისა“ დაბეჭდვით და ცალკე ფურცლად გამოცემა რუსულ, ქართულ და სომხურ ენებზე ვ. ი. ლინიძის წერილი „საქონლებითი პაპიზმი“, იგი გაციონდა აგრეთვე რსდმპ ბაქოს კომიტეტმა.

„პარტიულობის ბრძოლის“ რედაქციამ დაბეჭდვდა გახუთ „პარტიოდის“ მეცხრე ნომრად და სამ ენებზე გამოცემა „წერილი რედაქციისა, რომელიც ეხმარება პარტიულობის უმრავლესობის გამოსვლას და ქუთაისის ბრძოლის ხელმძღვანელობის საყრდენს“. „წერილი რედაქციისა რუსულ ენებზე დიდი ტრიაჟი გამოცემა ბაქოს კომიტეტისა; მანვე გამოეუღეს პროკლამაცია პარტიული მათისა, რომელიც დაეჭირა ვ. ი. ლინიძისა და ცალკე ფურცლად გამოცემა უმრავლესობის კომიტეტის ბიუროსა და გახუთ „პარტიოდის“ რედაქციის ხელმწიფრობით.

ჯერ კიდევ 1904 წელს, როცა სახელმწიფოდან მოღვაწეობის ცენტრმა ვ. ი. ბობორიძის რედაქციის ავიზის ბაქოს კომიტეტის იმით თამბურ, რომ „პროპაგანდას თავის თვხე იღებს უმრავლესობის ნაწილობრივად გამოცემა“, ამიერკავკასიის ბოლშევიკები ეხმარებოდნენ ამ გამოცემაში შეეჭვირებულა თავისი ვ. ი. ბ. სტალინი ქუთაისის ბოლშევიკების უკიდურესი ჩვეულების დაგვიხილ თავის წერილით ხაგასთან აღნიშნვდა უკიდურესი ახალი წინაგნის თუ წერილის სწორიოქმის უარყოფით დეკლარაციოდან დიდ მოწოდებამდე, რომლებიც ირავან მანვე ეხმარება არსებულ ნაწილობრივ ბრძოლას. წერილით კინებრებულად დასაბუთებულ იყო „ბრძოლა ყრბილობისათვის“, „სოციალური მითაის შესახებ“. აგრეთვე მის შესახებ, ვ. ი. ლინიძის მიერ დაეჭვირებულა მითაჟი „პარტიულობის ბრძოლის შრომა“ „ნახევარი წთი, ირან ნახევარი უკან“. ქუთაისის დაეჭვირებულ იყო წერილი აღნიშნული იყო; აქვე უკან მისწინს ბრძოლის განცხადება, როგორც უმრავლესობის პოზიციების ისტორიული გამოხატულება.

გახუთ „პარტიოდისა“ „პარტიულობის ბრძოლის“ მიერ დაბეჭდვით ვ. ი. ლინიძის შრომებსა და თვითონ ცენტრალური ირავანის უდიდესი მნიშვნელობა უკიდურ ამიერკავკასიის პარტიული ირავანის განცხადებისათვის. მისი აღნიშნვით მის ირავანისა როგორც პარტიული მოუშინის, ისე რევოლუციური მოძრაობის განვითარების თვალსაზრისით, განსაზღვრავდნენ „პარტიულობის ბრძოლის“ პროგრამას, რაც ხელს უწყობდა გახუთის იდეური ლინის ახლებულად.

შეგამა ამით რომელი ამოწმებრივად გახდა „გუბერნიის“ როლი, მისი ზეგავლენა და მისი კავკასიის კავშირის საგანგებო მოღვაწეობაზე. „გუბერნიის“ სისტემატიკა, თითქმის ყოველ ნომერში ბუნებრივად დაწერილი ანგარიშები კავკასიის კავშირის, ბაქის, თბილისისა და ნათურის კომიტეტების საგანგებო მოღვაწეობაზე. საღვთისა თქვენს, რომ „გუბერნიის“ დაბეჭდვა ინფორმაციები კავკასიის კავშირისა და მისი ადგილობრივი კომიტეტების მიერ გამოწვეული ორბიტული შუტი გამოცემის შესახებ. ამ გამოცემებში ზოგიერთი გახსნა „გუბერნიის“ თავის ფურცლებზე გამოქვეყნებულია ამ წაწყვეტების სიბრძნით.

2. ი. ლინინისა და გუბერნიის მიერ გაცემულ მუშაობა დახმარება და იდენტურ ხელმძღვანელობა გადამწყვეტი გადგენა მოახდინეს ისრამ კავკასიის კავშირის წარმატებით მუშაობაზე, მის მიერ საგანგებო მოღვაწეობა.

პარტიის მე-3 ყრილობის გადაწყვეტილებით, 1905 წლის მაისიდან გუბერნიის „ნავსად“ ექვეყნა ამისთვის დაიწყო გახსნა „პროლეტარსა“. მისი მთავარი რედაქტორი იყო ვ. ი. ლინინი.

ცენტრალური ორგანიზების — გახსნა „სისრის“, „გუბერნიის“ შემდეგ კი „პროლეტარსი“ ბრძოლისწინაობის სფეროებზე ვ. ი. ლინინი თვლიდა მედიცინა და რევოლუციური კავშირის ადგილობრივი ორგანიზებისა და მათი ლიტერატურული ძალად. ამიტომ პარტიის ახალი ცენტრალური ორგანიზაციის „პროლეტარსი“ ლინინის ხელმძღვანელობით კიდევ უფრო მეტი დრო დაუყვარდა ადგილობრივ პარტიულ ორგანიზაციებსა და მათ ბუკეტში ორგანიზების, კერძოდ, განამტყევა და გაფართოვა კავშირის ისრამ კავკასიის კავშირის კომიტეტისა და მის გუბერნიის პარტიული ბრძოლისა.

„პროლეტარსის“ ბრძოლის“ რედაქცია და დახმარებით იმ დროს მიიღო გუბერნიის „პროლეტარსი“ პირველი ნომერი, როცა იგი ამაღლებდა თავის მეცხრე ნომერს ქართულ ენაზე, პირველ — რუსულ ენაზე და მეექვსე — სამხრეთ ენაზე. „პროლეტარსის“ ბრძოლა „პროლეტარსის“ პირველი ნომერი გამოიბეჭდა იური წერეთლის, რომლებიც ეკუთვნის ვ. ი. ლინინის კლასში. ეს არის მე-3 ყრილობის მიერ მიღებული რეზოლუცია „კავკასიის“ ამქვეშის შესახებ და სტატია „მესამე ყრილობა“.

სტატიაში, „მესამე ყრილობა“ ვ. ი. ლინინი იძლეოდა პარტიის ყრილობის მიერ ჩატარებულ მუშაობის შესახებ. ამ წერილის მოთხოვნისა „პროლეტარსის“ ბრძოლაში“ განსაკუთრებული მნიშვნელობა ჰქონდა, რადგან იგი ფარავს ხელი პარტიის მე-3 ყრილობისა და მისი გადაწყვეტილებების შესახებ კავკასიელი მენშევიკების კლასიკურად განცხადებათა არსს.

„პროლეტარსის“ ბრძოლის“ რედაქცია როდეს შემოიფარგლა პარტიულიდან მარტო წერილების გამოცემით, უნდა აღინიშნოს, რომ „პროლეტარსის“ ბრძოლაში“ დაბეჭდულ თეორიულ წერილებში მუდმივად მოკავშირე ადგილებს „პროლეტარსის“ წერილებიდან, ამ მოთხოვნებიდან იმზე, როგორც წყაროებზე. საგანგებო თქვენს, რომ „პროლეტარსის“ ბრძოლის“ მხრივად მეტწილად ნომერში ცხრა ასეთი მოითხოვა „პროლეტარსი“. განსაკუთრებით ხშირად მოკავშირე ადგილებს ვ. ი. ლინინის წერილებიდან.

კავკასიის კავშირის კომიტეტი მნიშვნელოვან ხოლმე უშუალოდ ვ. ი. ლინინის თხოვნით დახმარებდა „პროლეტარსის“ ბრძოლაში, მიიღო მონაწილეობა გუბერნიის ამ მხრის დახმარებაზელი 1904 წლის დეკემბრის და საწყისში კავკასიის კავშირის კომიტეტის მიერ ვ. ი. ლინინის წინადადებაზელი წერილი.

„კავშირის კომიტეტის გადაწყვეტილების გამო, — ნათქვამია წერილი, — რომ შემდგომში ვაიოცის ყოველდღიური ორგანიზაციის „პროლეტარსის“ ბრძოლა“ აქ ადგილი, და ამასთან იმის გამო, რომ ამ ამოცანის დაშლით დახმარება და წარმატებით შესრულებისათვის საჭიროებს არ არის ადგილობრივი ლიტერატურული ძალები, კავკასიის კომიტეტი მნიშვნელოვან ახმავე ლინინის (ამასთან ითხოვს ვაიოცის სხვა ამხანაგებს) თხოვნით გამოეყვანის ამ ორგანიზაციის წერილებს, რომლებშიც პოპულარულად იქნება ახალი ნომერი „პროლეტარსი“, ტაქტიკური საყოველთაო, ვერცხვად საყოველთაო პრაქტიკისა და ატრიალის შესახებ. კავშირის კომიტეტი იმდენადვე, რომ ამხანაგები უნდა არ იტყვიან ამ დახმარებაზე, რითაც ხელს შეუწყობენ ორგანიზაციის გადაწყვეტილ და წარმატებულ გამოსვლას.“

გუბერნიის და ლიტერატურის გამოგზავნის საყოველთაო ვ. ი. ლინინისა ყველაზე ხშირი მიმწოდება ჰქონდა მ. ვ. ცხაკაიას, რომელიც წერილებს უგზავნიდა „პროლეტარსი“ რედაქციას, ამ პირად ვ. ი. ლინინის, კავკასიის კავშირის კომიტეტის, თბილისის ამ ინტერ-სამეგრელოს კომიტეტების სახელით.

„გამოგზავნეთ, გამოგზავნეთ „პროლეტარსი“ №14. — არსად არ იმეოვება. გამოგზავნეთ პირველი ნომერიდან ეველი, რედაქციის ჩემს სახელზე.“ — სწრაფად ცხაკაია ვ. ი. ლინინს 1905 წლის 23 იანვარს.

„პროლეტარსის“ რედაქციის წერილის გამოგზავნის შემდეგ, მეხუთე დღეს, 28 იანვარს მ. ცხაკაია საზღვარგარეთ უგზავნის ვ. ი. ლინინს დაწერილი წერილის ისრამ კავკასიის კავშირის კომიტეტის მუშაობის შესახებ. თავის წერილში მ. ცხაკაია აღნიშნავს ვ. ი. ლინინის წიგნებს („რა ვაყოთი“, „ნათქვამი წინ, არი ნათქვამი უნა“) და პოპულარობის საქართველოს და მთელი ამერკავკასიის პარტიულ ორგანიზაციების შრომის და შეინიშნავს: „მა-

ლან კოტა აქ წინეი, რა ვაყოთი“, კავკასიის მთელ რიონში 5-6 ეგზემპლარი ვერ მოიხაზება. უდიდესი იქნებოდა მისი ზეგავლენა გამოცემა.“

მ. ცხაკაია აცხადებს ვ. ი. ლინინს „პროლეტარსის“ ბრძოლაში მეტყველონების გამოხსნა დასრულდა იგი დაბეჭდვითი თხზულებების გამოგზავნის გამო „პროლეტარსი“. რევოლუციურად გამოგზავნენ „პროლეტარსი“ ნომერში. გამოგზავნენ ავისიკომდელ გამოსულ ნომერებს განსაკუთრებით 2-3. სადა ლაბარია დროებითი რევოლუციური მხარდობის შესახებ. წერილი დროებითი რევოლუციური მთავრობის შესახებ, რომლის შენახვის წინა მ. ცხაკაია, ეკუთვნის ვ. ი. ლინინს „შეღწევის“ კავკასიის კავშირის კომიტეტზე იგი გამოსცა ქართულ-რუსულ და სამხრეთ-რუსულ. — თუ როგორი მოთხოვნები და ინტერესები ედღობოდნენ ამერკავკასიის რევოლუციური სოციალ-დემოკრატები, ლინინის გახსნის თვითელ ნომერს, ჩანს წერილებს, რომელიც 17 აგვისტოს მის რედაქციის გამოგზავნის კავკასიის კავშირის კომიტეტზე თხოვნით „პროლეტარსის“ სისტემატიკად გამოგზავნის შესახებ. კიდევ უფრო ადრე, 13 იანვარს „პროლეტარსი“ რედაქციაში წერილი გამოგზავნა ინტერ-სამეგრელოს კომიტეტზე, რომელიც თხოვნიდა გუბერნიის „პროლეტარსის“ რედაქციის მიერ უნდა განსაზღვრულიყო ნომერიდან, ამას გარდა ინტერ-სამეგრელოს კომიტეტი რედაქციის სოციალ-დემოკრატებს ვ. ი. ლინინის წერილებზე „რა ვაყოთი“ და „ნათქვამი წინ, არი ნათქვამი უნა“.

მის შემდეგ, რაც 1905 წლის 14 (1) იანვრიდან „პროლეტარსის“ ბრძოლაში რუსულ ენაზე დაიწყო გამოცემა, „პროლეტარსი“ შეგვიდა ამ გახსნის ყოველი ნომრის გამოსვლას შესახებ ცნობების ბუკეტს, მეტივე მასზე გამოცემების რედაქციის მიმდინარეობისა და რედაქციის ენაზე, ზოგიერთი კი მიიღოდა გადაცემების მათ.

„ჩვენ კიდევ დაუბრუნდებით ამ სანდერსკის გახსნის შინაისა, — ნათქვამი იყო „პროლეტარსის“ მიერ გუბერნიის „პროლეტარსის“ ბრძოლისა“ სპეციალური მიმდევარ ზენიშნში, — მხურვალედ მივსალმებით კავკასიის კომიტეტის საგანგებო მოღვაწეობის გაფართოვებას და ვუსურვებთ მას შემდეგ წარმატებებს კავკასიის პარტიული ორგანიზების სუბში.“ „პროლეტარსი“ ბრწყინვალედ შესრულდა თავისი დახმარება. იგი მათივე ათავითობად დახმარება „ამ სანდერსკის გახსნის“ — „პროლეტარსის“ ბრძოლის“ შინაისა და ბედვად იქნადა კარგად დახმარება და თეორიული მათთვის წერილებს.

„პროლეტარსი“ დაწერილით ვარჩეული და რედაქციაზელი იყო ი. ბ. ბტალინის წერილი „დროებითი რევოლუციური მთავრობა და სოციალ-დემოკრატია“, რომელიც ვარჩეული რევოლუციის ხასიათს და მიუთითებდა, რომ მის წამყვან ძალებს წარმოადგენდა „პროლეტარსი“ და გუბერნიის.

რედაქციის მოვალეობა წერილის ახალელები, რომლებიც განსაზღვრეს დროებითი რევოლუციური მთავრობის შინაისა და ამოცანებს, ამ მოვალეობის სოციალ-დემოკრატის მონაწილეობის მიღების საშობს და სხვ. განსაკუთრებულ უპრადებლად ეთხოვა რედაქციის ი. ბ. ბტალინის მიერ წერილის „ახსენი სოციალ-დემოკრატის“. რედაქციის ი. ბ. ბტალინი, რომელიც მოკვებულა წერილის შეფასება, ეკუთვნის ვ. ი. ლინინს.

„წერილი“ ამხსენი სოციალ-დემოკრატის“ ჩვენ აღნიშნავთ — წერილი ვ. ი. ლინინის — საკითხის ბრწყინვალედ დაყენების სახელგანთქმულ „შეგზავნის გახედნა შტინის“ შესახებ.“

„პროლეტარსის“ ფურცლებზე სულ დაბეჭდილია 77 სტატია, კერძოდ ნდენია და ინფორმაცია კავკასიის კავშირისა და მისი ადგილობრივი კომიტეტების მოღვაწეობის შესახებ, კავკასიის მუშაობისა და გუბერნიის რევოლუციური მოძრაობის სახელზე.“

„პროლეტარსის“ მიერ წერილების გადაცემა „პროლეტარსის“ ბრძოლიდან“ და მათი დადებითად შეფასება ლაბარაობს იმაზე, რომ „პროლეტარსი“ რედაქცია და ვ. ი. ლინინი მოიხილან ირონულად ამ წერილების ძირითად დაბეჭდვებს, და მით „პროლეტარსის“ ბრძოლის“ პოპოლარული ტაქტიკის საყოველთაო და რევოლუციის სხვა მნიშვნელოვან საკითხებში.

შეიძირა ურთიერთგეობა, რომელიც არსებობდა ამერკავკასიის არა-დემოკრატ ბოლშევიკურ პრესასა და პარტიის ცენტრალური ორგანიზების — „სისრის“, „გუბერნიის“ და „პროლეტარსის“ შრომის — ვადეცია სახელგანთქმულ რედაქციის, რომელიც ვარჩეულდნენ პარტიის პირველი ლეკალი ცენტრალური ორგანიზაციის — „ნოვია იონა“ და ისრამ კავკასიის კავშირის კომიტეტის ლეკალი ორგანიზაციის — „კავკასიის პრაზნიკის“ ლსკოტი.“

ყველაზემნიშვნელოვანია პრაქტიკის სფეროებში და ორგანიზაციულად მოღვაწეობაზე. უშუალო კავშირში ლინინთან, პარტიის ცენტრალურ ბუკეტში ორგანიზაციის ამერკავკასიის ბოლშევიკური პრესის მხარდობად გამოხდენი ატრიალის ადგილობრივი ბოლშევიკური ორგანიზაციების შრომის, განუზომლად ამაღლა მისი როლი თვით ამერკავკასიის პარტიული ორგანიზაციების ცხოვრებაში, ღიად შეუერთა ხელი მათგან რევოლუციური აქტივობის განითარებაში, ლინინური იდეების სტრუქტურებით მათი აღზრდის საშობს.

3.0. ლენინი ტა სოციალისტური კულტურა

საქართველოს
კომუნისტური
პარტია

სოციალისტური კულტურა, ვ. ი. ლენინის განსაზღვრით, წარმოადგენს კაცობრიობის კულტურის განვითარების მაღალ საფეხურს, რომელზეც შეიწოვა წარსული კულტურის მონათხრობისა და ყოველფერადი საკუთრივ და განვითარება ისინი ახალი ისტორიული ვითარების შესაბამისად, ხალხთა კეთილდღეობისა და ბედნიერებისათვის.

როგორც ცნობილია, კულტურის წარმოშობა მჭიდროდ არის დაკავშირებული შრომის განვითარების პროცესთან. ამიტომ მას ანტიკურ ხანაში „შინის დამუშავებას“ უწოდებდნენ. პირველყოფილი საგვარეულო წყობილების დროს წარმოების აბრუნება და აღმართვა სწრაფვა ხარისხობა ხაზოვლებების მოპოვებისათვის, როგორც მატერიალური ის სულიერი კულტურის ჩანახატი, ჭკვი კიდევ ერთმანეთისა და აყენებდა დაბინძურებული.

მატერიალური კულტურადან სულიერი კულტურის გამოყოფა, როგორც ვ. ი. ლენინი ვახუშტის, მისმა კერძო საკუთრებისა და კლასების წარმოშობის დროდან, რაცუ წარმოების საშუალებების ნდობილი აღმართვა გახდნენ სულიერი კულტურის ბატონ-პატრონებიც. ამერიდან ეს აღმართვა თავიანთ ცხოვრებისეულ მარჯვს ისე წარმართავენ, რომ წარმოების საშუალებებს მკურნეული აღმართვის ხეობი შესწავლითავე ახვედა ფიჭურის საბუთები. მატერიალური დოკუმენტის შესაქმნელად; ამასთან, ისინი ვარაუდობდნენ, რომ მათი აზრები და მიზნები მატერიალური ცხოვრების პირობებისაგან დამოუკიდებლად იქმნებოდა საკუთარი ინტელექტით, ან ზე-ბუნებრივი ძალის შედეგით. აღმართვა მარჯვს ისინი ასეთმა არანაშენებელ განაპირობა იფიქროს კლასობრივად და სულიერი ცხოვრების ცხოვრება უფრო მეტი ვარაუდობდა. ამერიდან საბოლოო კლასობრივად და პოლიტიკურად გამატყენებელი კლასების საშუალებით.

ვ. ი. ლენინმა შეცნირებულ განსაზღვრა მატერიალური და სულიერი კულტურის ადგილი, როლი და მნიშვნელობა კაცობრიობის განვითარების ისტორიაში. მან დაასაბუთა, რომ კულტურა, როგორც მატერიალური და სულიერი ცხოვრების წარმატება ერთობლივად, ანტიკონსტრუქციულ საზოგადოებაში წინააღმდეგობრივად და ატარებს კლასობრივ ხასიათს. ამიტომ კულტურა ანტიკონსტრუქციულ საზოგადოებაში შეიცავს როგორც პროგრესულ, ისე რეაქციულ ტენდენციებს, რომელიც კლასებს, ვ. ი. ლენინის განსაზღვრით, აბოლოტებული პროლეტარიატის პარტიისათვის, რათა შეძლოს სწორი ორიენტირება სოციალისტური კულტურის შექმნა-განვითარებისათვის.

ვ. ი. ლენინმა ნათელი, რომ ბურჟუაზიული საზოგადოებაში წარმოშობა ძალუბა და წარმოებითი ურთიერთობების შორის შეფერვებული წინააღმდეგობა თავის გამომავლებს პოლიტიკურ მარჯვებას და ჩაგრული კლასების შორის, არა მარტო კლასობრივ ბრძოლებში, არამედ სულიერი კულტურის ურთიერთობებში შეყვარდა დაპირისპირებასაც. ეს ფაქტი განაპირობებს ორი კულტურის არსებობას ბურჟუაზიულ ერებში. მან აცხადო, რომ კაცობრიობის საზოგადოების თვითიველი ერში,

დროშობილი რეაქციული კულტურის ვერადი, არსებობს დემოკრატიული და სოციალისტური კულტურის ელემენტები, რომლებიც ექსპლოატატორთა კლასების წინააღმდეგ ბრძოლის პრეტენსიას წარმოადგენს. ამიტომ „დემოკრატიზმისა და მოსოილი მუშათა მოძრაობის ინტერნაციონალური კულტურის ლოზუნგს რომ ვაყენებთ, — წერდა ვ. ი. ლენინი, — თვითიველი ნაციონალური კულტურადან ჩვენ ვიღებთ მხოლოდ მის დემოკრატიულ და სოციალისტურ ელემენტებს, ვიდრე მათ მხოლოდ უფროდ თვითიველი ერის ბურჟუაზიული კულტურის, ბურჟუაზიული ნაციონალიზმის საიპროტოტი“.

ვ. ი. ლენინმა კულტურის საიუბილეო თავის კლასური შრომების მეცნიერულად დამტკიცება, რომ წარმოების საშუალებებზე კერძო საკუთრების პირობებში უფლებილია კულტურის ყოველმხრივ სრულყოფილი განვითარება, აღმართვა შემოქმედებითი უნარის, ნიჭისა და ტალანტის გაფურჩქნა და აყვავება, არა მხოლოდ იმდრო, რომ ანტიკონსტრუქციულ საზოგადოებაში მოხალხობის უზარაქლებს ვ. ი. მშრომლებს ეს გადამიღობა უჭირავდა, არამედ იმდროც, რომ თვითონ ცნებრივი შრომის მუშაკები იმყოფებან გაბატონებული კლასების განკარგულებაში, რის გამოც მზინდა. ისინი იძულებული ხდებთან იმუშაონ თავიანთი შრომებისა და იფიქროს საიპირობად, კერძო საკუთრებაზე დამყარებულ საზოგადოებაში პროგრესული კულტურის განვითარების აფერხება და მოშორების წარმოებითი ურთიერთობის, მისი დემოკრატიული დაწინაურებული რეაქციული კლასებისა და მათი დამკვეთები, რეაქციული კლასები მონივე კულტურის განვითარებას და სრულყოფას ხელს უშლიან არა მარტო საბატო კანონებით, არამედ მონივე მოაზროვნების ცნობითური და პოლიტიკური შეფერვებით, საშუალოდ დაფიქრების ან სხვა უფრო საშინო რეაქციებით.

მხოლოდ სოციალისტური რეჟიმის განმარტება და წარმოების საშუალებებზე საზოგადოებრივი საკუთრების დამყარება მათიყოფილია აღმართვა ჩაგვრისა და ექსპლოატაციისაგან, შეცვლა აღმართვა და მოყოლებულია შრომისათვის; იძულებითი, კატორხული შრომის ადგილი შემოქმედებითი თავისუფლება შრომისა დატარება, რაცუ განსაზღვრა ხალხთა უნარის, ნიჭისა და ტალანტის განვითარების განსაზღვრული შესაძლებლობა. შრომისა დატარება ჩვენს ქვეყანაში პირველმა დაწინაურებული შრომისათვის თავისთვის, თავის საზოგადოებისათვის, მაგამ სოციალისტური კულტურის შექმნა-განვითარება, ვ. ი. ლენინის განსაზღვრით, დიდ და ხანგრძლივ დამატებულ შემოქმედებით შრომისათვის და არა მარტო იმდრო, რომ იგი საიუბილეოს ცნობითური საუფლებლის შექმნასთან იყო ორგანულიად დაკავშირებული, არამედ იმდროც, რომ ახალი და მაღალი კულტურის შექმნა განაპირობებს კაცობრიობის მღიღინი კულტურული მემკვიდრეობის კრატული-მეცნიერულად განისწავნას, იქიანდ ყოველივე პროგრესული ელემენტების აღდგენა და დამატებური შემოწავება. ამიტომ ვ. ი. ლენინი მწარად დასტოვდა პროლეტარული „საქმიანობის“ ორიენტაციის, რომლებიც ნიშლისტური დამყოლებული ხან იჩენდნენ კულტურული მემკვიდრეობისა და ცდომილებების დებსაუფობინაო, რომ სოცია-

ლისტური კულტურა წარსული კულტურადან დამოკიდებული განვითარებულია.

პროლეტარულთა „საქმიანობის“ მოთხოვნების წინააღმდეგობა ვ. ი. ლენინმა მეცნიერულად დასაბუთა, რომ სულიერი კულტურის კლასობრივი ხასიათის მიუხედავად, ვენისის აღმართვა მანვე ახსობრივად თავიანთ ბრწყინვალე წარწომებში ზოგადსაკაცობრიო მოსწრებებსა და იფიქროს წამოყენებას, რომლებიც დამატებური მოხსნა-შეინახვის კანონზომიერებით უნდა დაკაცობის კულტურის განვითარების უზარის დროში. „თუ ნათლად არ შევიფიქროს ის, — გვწავალება ვ. ი. ლენინი, — რომ პროლეტარული კულტურის შენება შესაძლებელია კაცობრიობის მიფილი განვითარების შედეგად კულტურის მხოლოდ უსუსტ კონილი, მხოლოდ ამის გადამტყენებით, თუ არ შევიფიქროს, ისე ვიფიქროს ჩვენ ვერ შევძლებთ. პროლეტარული კულტურა არ არის სინაღალი გამობატრირება, იგი არ არის იმ აღმართვა გამოცემა, რომელიც თავის თავს პროლეტარული კულტურის სპეციალისტების უწოდებენ... პროლეტარული კულტურა უნდა იყოს ცოდნის იმ მატიკის კანონზომიერი განვითარება, რომელიც კაცობრიობა შეიძლება...“

ახალი, სოციალისტური კულტურის განვითარებას და აყვავებისათვის ვ. ი. ლენინი ვახუშტის კულტურული მემკვიდრეობის მის მიერ მეცნიერულად შემუშავებული კომუნისტური პარტიის პოლიტიკის საბოლოო და კერძოდ გრძობული პოლიტიკის განსაზღვრებად განმარტებულას, ტყების ურთიერთობა უნდაცარ მეტობრივი დამატებური შრომის პოლიტიკური და ცნობითური თანაქრობის პირობების დაცვასა და განმტკიცებას. ამ დიდ საქმეს შესაბამისად ვ. ი. ლენინის ხელშეწყობილია ხალხთა დიდი მჭირი იქნას — სხვა კაცობრიო შექმნა, რომელიც გადვა შემობრუნების უსუსტ კერძო შრომის ურთიერთობის ისტორიული, გახდა უზიკციხ საუფლებელი ფრმის ცნობილი და შინაპირო სოციალისტური კულტურის განვითარებისათვის.

ვ. ი. ლენინმა დამტკიცებულია შოენისიზმისა და ადგილობრივი ნაციონალიზმის წინააღმდეგ ბრძოლები, თავის ისტორიის სიტუაციაში და კლასური შრომის საზოგადოებად ცხადყო, რომ ბურჟუაზიული წყობილების პირობებში ეროვნული კულტურის ლოზუნგი ვერცარ ნაციონალური ჩაჩორილი იფიქროს, რომელიც თავისთავად აფერხებდა ეროვნული ჩაგვრისა და ერთა დაქრობისათვის პოლიტიკა. სოციალისტური წყობილების პირობებში ეროვნული კულტურის განვითარების ლოზუნგი ახალი, ინტერნაციონალური შენახვის იფიქროს, კულტურა აქ ხდება ნამდვილი გამომატყენელი მიფილი ხალხის ეკლისიქმისა, მისწრაფებებისა და იფიქროს.

შეგვარდა, ვ. ი. ლენინის მიერ მეცნიერულად შემუშავებული სოციალისტური კულტურის შენება მომდევნოების განსაზღვრებად განმარტებული იფიქრება პარტიამ. სსრ კაცობრიო გმირის ხალხს, ჩამორჩენილი ჩვენი ქვეყანა მხოლოდში უძლიერეს და ყველაზე კულტურულ კულტურად გაფაქცია, ამუშავს სოციალისტური და შექმნის უფრო აუთენტიკული პირობა კომუნისტური საზოგადოების აყენებისათვის.

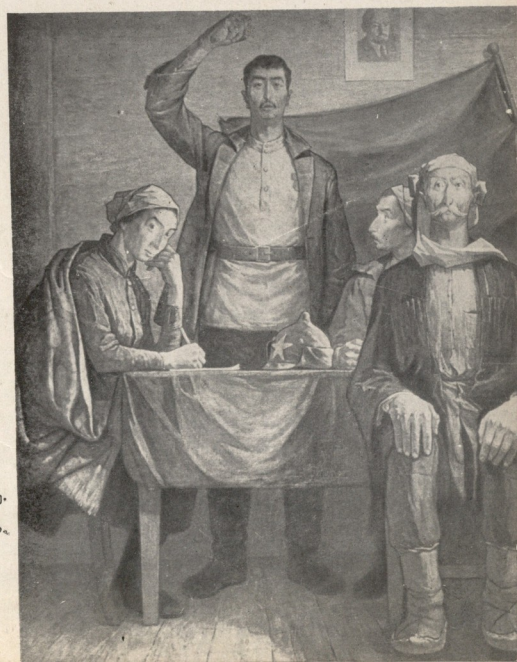
პროფ. ვლ. სიმონიშვილი

ქართველი
 მწერთა კავშირი

ს. შაიხაშვილი.
 ს. ორჯონიძე
 და ს. კირავი.

შ. ებანოიძე.
 თავისუფლების
 პირველი წლები.

ა. ხუნდაძე. ათი დღე, რომელსაც უცხრა მსოფლიო.

ვ. თოიძე. ტევოლუცია.

დ. წიღია. 1921 წელი. ტრაგედია.

ზ. ნეფარიძე. ვანაჩეხელის.

ზ. ლეცაძე. კაცობრიობის მომავლისათვის.

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

თ. გიგაური. კოლექტივიზაცია.

ქვემოთ წარმოთქმული წესდების შესახებ

საქართველოს
საბჭოთა სოციალისტური
რესპუბლიკის

პარტული სახმითი ლენინისა

ვლადიმერ ილის ძე ლენინის ცხოვრება და მოღვაწეობა, მისი პიროვნება — სიტყვის ფუნქცია და საჭრელის ოსტატობა შემოქმედებითი შთაბრძნების დაუმრტეხელი წყაროა.

ქართულმა მხატვრებმა ლენინის ცხოვრების თემაზე მუშაობა დაიწყეს ყარ ისევ ბუღალის სიოცსტუმრზე, სჭარბადილი საბჭოთა ხელისუფლების დახარგრების პირველსავე დღეებში.

ეს პირველი ცდები დაყვრირბული იყო ლენინური მონუმენტური პროპაგანდის იდეებთან: ლენინური მოძვრება ხელოვნების პარტელობის და ხალხთან მისი განუხრტი კავშირის ავტელბობაზე ყოველ შემხარტ შემოქმედებად აღიქვდა შინაგან ძალის, ნათელ პერსპექტივას. ასე იწყებოდა ახალი ეპოქა ჩვენი სახვითი ხელოვნების ისტორიაში.

ლენინის მოძვრება საფუძვალად უდევს საბჭოთა ფერწერის, ქანდაკების, გრაფიკის, თეატრალურ ფერწერის, გამოყენებითი და ხალხური შემოქმედების მთელ განვითარებას; ეს მისთვის გზის მარევენგულ შექურა.

ლენინის ცხოვრების თემაზე წყვეტია ადრელი დღეობა და თვალსაჩინო გამოხატულება მხოვა სახვითი ხელოვნების ყოველ განრში — სახორტეო იყენება ისე, საყუადცობრებო თუ, ისტორიულ-რეალოელური... (ცხელი, საყუად შემოქმედო თავიდანვე განიზიდა; რომ აქვას გპოქის უღლესო ადამიანი, მიჯლინების ფიქრთამკარბობელი და წინაშეობი, მოწოდება ყავინიზიობის ბრენი ბუღალი — ეს ისტორიული სჭყე იყო. ამიტომ ჩვენი მხატვრები უღადები მონიშნებით და ღრნბრეო პასუხისმგებლობის გრნობით მოქმედენ. ამ ამონიშნის გადწყვეტას.

როცა ქართული სახვითი ლენინიანს საწყისებს ვარკვეთ, არ შეიძლება არ ვახსენებოთ ერთი სატელსშიმო ფუნქცია ადელსანდრე ციმპურების შემოქმედებითი შთაბრძნოვიდან. 1921 წელს იყო, ახლოდებოდა პირველი მასლის დღესასწაული. ადელსანდრე ციმპურებმა იმგადა გამოხეობი ცხოვრობდა. დღესასწაულის წინაღლებში იგი ხაშურის რეკომპო დაპოიხანა და სოხვა საბრეოლობის დემონსტრაციისთვის ლენინის პორტრეტი დახატა. მიუხედავად იმისა, რომ მხატვარი პერეხის ოსტრე იყო და იმ დროს მას არც სავანადი საღებავები ჰქონდა ხელი, მას შერბული ფუნქს ტექნიკით, მანც უნაგრადო ეს სჭყე, დახატა ლენინის პორტრეტი.

იმვე ხანებში ქუთაისის რეინგების ვაგულსაჟეინ ცნობილი ქართველი პორტრეტისმა მხატვრმა გრაფე მესხმა დაწერა ნატურალური ჭობის პორტრეტი, რომელზედაც გამოხატული იყო რეალოელის ბუღალის სახე.

ა. ლენინის სახის მხატვრული გადმოცემა სცადა ა. მუგულშვილმა, ესაქონი "გამოსავლელი დღე".

1922 წელს, აბოლო ქუთაიალებმა, ყარ ისევ სამხატვრო აკადემიის სტუდენტმა, ჰქვენს ლენინის პორტრეტს.

მხილო ქუთაელს ბოული შლოლო იცნობს, როგორც გამოჩენილი კინორეჟისორი. აქ უნდა აღვნიშნოთ, რომ ამავე იგი წარმატებით ვაგლოიდა თეატრის სცენაზე, ხატვად კოდეს და გარდა ამისა, ოსტურება დობდა მოქანდაკის საქრეთალზე. ქართული სახვითი ლენინიანს აბრეზებულ პერეხი დაეკრთებინა მის მიერ გამოთქრული დიფერა ა. ლენინისა და ცნობილი მხატვრების მხატვრის ირ. გამბარეელის შესანიშნავი გრაფიკული პორტრეტი, რომელზეც აღმუშავლია ბუღალის სახე.

ა. ლენინის მონუმენტის შემქმნის მონხნი ლენინისაჟეინ სიოცესტუმეო საქრეთელში გამოცხადებულ იყო კოდერის, რომელშიც მონაწილეობდნენ სახალხო მოქანდაკე ა. ნიკოლაძე, მოქანდაკეები გ. სერგაძე, ხმელნიკო, სესიაშვილი, რ. თავაძე და სხვ.

იმ დროს მეტად თვალსაჩინო და საინტერესო ნაწარმოებები იყო ა. ნიკოლაძის მიერ შექმნილი ლენინის პორტრეტები (1925—1935 წწ.).

ზავრამ ავეჯულად უცრო საინტერესო პორტრეტები ლენინისა ნიკოლაძემ მოკვანებით. შექმნა ეს არის მისი სოციალური პერეხისა. ამ პორტრეტის ქვეშეხატის წარმოდგენის სოციალური ნიშნები. ამის პრეტიკი, როგორც სტელაში უწოდა ლენინს, ეს პორტრეტი იყო წარბო ნიკოლაძის, არამედ ბოული საბჭოთა საქანდარო ხელოვნების დიდი მოქმედება იყო.

უცროის თობის ქართულმა მოქანდაკეებმა, სახალხო მხატვრებმა გ. თოდუბერიძემ, შ. შიქიაძემ, შ. მერაბიშვილმა, ს. კავთაძემ შექმნეს წარმრეზადი მონუმენტები ბუღალისა, რომლებიც ადმრტარობა არა მარტო საქრეთალში, არამედ მის ფარგლებს გარეთაც და ყველგან ისინი დიდი მონუმენტის სარეკლობენ. ამ მოქანდაკეებმა ლენინის პიროვნების მხატვრული დახასიათება წარმატებით იქით, რაათ სრულყოფილად იქვენებინათ ლენინი — ტრე-

ბერი, ბუღალი, წინამძღოლი, შექმენელი საბჭოთა სახელმწიფოსი და დამარსებული კომუნისტური პარტისა.

ამ მოქანდაკეებმა შესანიშნავი ტრადიცია შექმენეს და ნიადაგი მოემზადეს მომდევნო თობას, რომელმაც ასეივე ვატეკებით დაწყო მუშაობა ლენინის ცხოვრების თემაზე. იმის შემდგომ წლებში საბოლოადაც ასარეკლზე გამოსტელი მოქანდაკეინი — თ. ასათიანი, ა. ყორგაძე, ნ. ქუთათელაძე, დ. ჩხეიძე, ა. ყორღანია, რ. შერიაშვილი, ბ. ეახანშვილი, დ. მხარებულაშვილი, შ. ზაბერაძე, თ. ნაკელშვილი, დ. ურუშაძე, შ. მერაბიშვილი, ბ. ლლობერიძე, შ. ყიდანი, ე. შიოლაძე, დ. კოხია, რ. სანაძე, შ. მეუბრეშვილი, შ. მარბაძე, გ. შალამბერიძე, მთელი ათეული წლები მანიშლზე ვატეკებით მუშაობდნენ დიდი ბუღალის სახის გამოხატრეზად თავინი ნამუშევრებში მათ გვიჩვენებ მტელ საყურადღებო და საინტერესო ვატეკებს ბუღალის სახის მხატვრული გადმოცემა და დახასიათებისა.

ქართული საქანდარო ლენინიანს მეტეკელებს ჩვენი ოსტატების არა მარტო დიდ მხატვრულ პოეტურება, მდიდარ შინაგან იმეგებებს, სინამდვილის ცოდნებს და ბრწყინვალე ტექნიკებს, არამედ დროს იმ ჩაუქმებულ, მგზნებარე სიყვარულზე, რომლითაც გარბნილია ლენინის სახე ყოველი ქვეშაბრეო შემოქმედის, მთელი ჩვენი ხალხის ფუნქცია და შექმენა.

ლენინის ცხოვრების თემაზე ფრიად საინტერესო სახევა მხოვა ქართულ ფერწერაში; როგორც ქანდაკების განრში. ისე აქეი ეს თემა გახდა უმხალგრესი სტელეო სიოცალისტური რეკომპო მეთოდის ვამუშავებისათვის, ქართული მხატვრობის ახალი აღმავლობისათვის, იმისათვის, რომ ქართული სახვითი ხელოვნება ეკველიყო ჩვენი ხალხის, ჩვენი პარტის ბრბოლისა და ცხოვრების ქვეშაბრეო მადინად.

ქართული ფერწერითი ლენინიანს ქვეშაბრეო მშვენიერი ქმნილებებითი გადმოცემის სახალხო მხატვრებმა: უჩა ჯაფარიძემ, ივ. ეფრემიძემ და კ. სანაძემ; ლენინის ცხოვრების მხატვრულ სახეში მათ თავიანთი განვითარებულ სიტყვა შექმნეს. ასევე უნდა აღვნიშნოთ იტყვეს დამსახურებულ მხატვრის ა. გიგორიშვილის ლენინიანის მიძღვნილი ტელეო; კ. ჯანს მთერ შექმნის სანატრესო პორტრეტები, ტ. ზარდის აბსოლუტურა; შ. ბულიცინის მეტელ საინტერესო კომპოზიციები, ნამდვილი ფართო ფიქლოლოგური დახასიათებითი ცნობილი ქართული მხატვრების ე. კენქაძის, ი. თობისი და რ. სტურუას ნამუშევრები.

ქართულ ფერწერაში ლენინის პარტრეტული გამოხატულებები შექმენა ე. ტროიძემ, ე. მემშიაშვილმა, ბ. აგასიანმა; ისტორიულ-რეალოელური თემაზე მოემდგნენ თავიანთი სურათები ვ. ხუციაშვილი, რ. კეკელიძემ, ვ. გულონინმა; ამ მხატვრებმა თვალსაჩინო წვლილი გაიმდირეს საბჭოთა სახვითი ლენინიანს.

ასევე თვალსაჩინოა ქართულ გრაფიკისა ნაწარმოებებიც ამ პირველ რიგში უნდა აღვნიშნოთ დავით ქუთათელაძის თვორტები და ლითოგრაფიები. ეს იყო ახალი სიტყვა ქართულ მხატვრულ საინტერესო ტელეო აქეი ქართულ გრაფიკულ ლენინიანში უჩა ჯაფარიძეს, ს. სანაძეს, ნ. ჩერნიშოვს, ა. მხაიბიძეს; აღსანიშნავია დ. ნოდის და თ. საშინაძის გრაფიკული სტერა. მომდევნო თობაზედაც წარმატებით მუშაობდნენ შ. თვლია, ა. მარბიშვილი, ვ. თუღაშვილი, ა. ძვალტრი.

უკანასკნელ წლებში ხის გრაფიკურმა ფრიად საყურადღებო კომპოზიციები შექმნა ლ. ქუთათელაძემ. მხატვრის ბოლო დროის გრაფიკურები როგორც ტექნიკური, ასევე კომპოზიციური მხრეაც გიხად საყურადღებო არიან და ქართული საბჭოთა გრაფიკის ბიძგებს შენახეს წარმოადგენენ.

ეს ლენინის ცხოვრება და მოღვაწეობა ქართული სახვითი ხელოვნებისათვის არა მარტო შთაბრძნელი დაფურტეკელი წყაროა, არამედ მისი შრავალყოფენებისა და წინსვლის საფუძველიც არის.

ჩვენი რესპუბლიკის, როგორც უცროის, ისე საშუალო და უმცროსი თობის მხატვრები დღესაც დიდ და ნათყოფიერ მუშაობას ეწყვიან ლენინის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის მაგალმხატვრული ასახვისათვის.

ქართული სახვითი ხელოვნების დღესასწაული და საფუძველი ვაქვლავს ვიქვამე რომ სახვითი ლენინიანს კლავდაც ახალი დროული ნაწარმოებები შეიქმნება. ეს დიდი თემა ბუღად წარმატაობი, მუღად შთამბრუნებელი იქნება ხელოვნებისათვის, რომელსაც მინადა დაქანდაკე უნახებროს თავის ხალხს, თავის საშუალოდ.

ჯალკა კახიანიანი.

ხელოვნება ხალხს ეკუთვნის

მაქსიმ გორკის მოვლენებში ლენინზე არის ახეთი ენობრივი ერთობი, ჩერ სხევი რევოლუციამდე ვ. ი. ლენინი და ვ. დენსიცი-სტროვი შევიდით მოვლურადნენ. ვაჟონში ისინი ათვალიერებდნენ გერანულ მონორაფიის აღბრებს დორტრეტ-მას ვაინდი, კუბში გერმანულბი ისხდნენ. მათ ურადლბა მოქცა კარგად დახეილი რეპროდუქციები ილუსტრირებულმა წიგნმა და ჭიითხს შეხოილბეს რა წიგნია.

— აღბრებს დორტრეტი, — მიიღეს მათ პასუხად.

გერმანულბმა ვაჯირევიბი გადახედეს ერთობრივს, მერე თავინი თანაგზავრებს ჭიითხს: — ვინ არის დორტრეტი?

ლენინი მარად ვაოცებულ დარჩა, და რაჭერ სინაჯიბი უბრა დენსიციის.

— შეხედი, ეგენი თავიანებეს არ იცნებენ, ჩვენ კი ვინბობი.

ეს ენობრივი დრად დამახასიათებელმა ლენინისა — აქ კიდევ ერთხელ ჩანს, თუ როგორია ვატციბი უფადრა მის მხატვრის, როგორ დიდ პატეს სცემდა წარსლის დიდსატბო შემოქმედებს. მარალიც ვასაოცარია — ვანა შეიძლება აღბანს ვაგროიბი არა ქმონდის სიბევრის გენადლური მხატვრის სახელი? ლენინი მოვარფიბი დებს ცნობილმა, რომ მის, ციმბირში გადახაზდის დარსიცი კი, თან ვადგებულ ქმონდა მსოფლიის ვაგროიბი კობების დირაქულ ლექსია ტრბულადნი, ხოლო ენობრივი წლებში, ევროპაში ვალდანიბი ათვალიერება საქვეყნო სახელგანთქ-

მულ მუზეუმებს, და თვით მოვლურბის დრისაკი თან დაქმნდა წიგნები ხელოვნებაზე. ეს სუვარული ვამოხდარბიბონ თვით ლენინისმის არიბდანი, მისი მოძღვრბიბან ხელოვნების შესახებ, რომლის მიხედვითაც სიტყვიანა და ფუნქის დიდოსტატბო შემოქმედება — უკველი აღბანის კლბენილბა, მისი აღბრდელია და ამახადებელი ანიტრბი ამბობდა ლენინი: „ხელოვნება ხალხს ეკუთვნის. იგი თავიბი უბრმესი ფესვიბი მარბილია უბრთო მასბის თვით მუვადულ უნდა აღწევდეს... იგი მათში მხატვრებს უნდა აჯივრედეს და ავიობარბდეს“.

დღეს ასე შორს, მიუღ მსოფლიოს რომ ვადასწავდა ჩვენი „საწაული ნიკოლას“ სახლი, რომლებმაც მოხიბლა ხელოვნების ფიქრო დამფასებლებს — პარიზლებს ველი ასე შორს, მიუღ მსოფლიოს რომ ვადასწავდა ქართული სახეობი ხელოვნების მველი და ახალი ისტატების ქმნილებიბი, ეს ლენინი ერთხელუღ მოლოტიკის ზეგნია, ეს ლენინის ანდრისი ხორცუხმბა.

ლენინი ამბობდა — ხელოვნება ხალხში უნდა შეიქმნას და მის წიაღში მხატვრებს უნდა აღიძვრდეს და ავიობარბდეს. და მარალიც, რამდენი ახალი ტალღანი ვადვისა ხალხში ჩვენმა ეკონქმ. ახლ ნილად მებრბვლებს ქართული ხალხობი სახეობი ხელოვნების მთელი ისტარია.

ლენინის დაზებების დღეს ჩვენ, ქართველმა მხატვრებმა, მივუბრები ვამოფენა, რომლებ უფალსაინო წარმოდგენა ახალი ქართული კულტურისა. ნაწარმოებები, ექსპონირებული ამ ვამოფენაზე, მე-

ტველებენ ლენინის იდეების უკადავებაზე, ჩვენი ხალხების ქმონაზე, იმ თავისუფლების სიდიადზე. ჩრბილელი კატობმბრისა მუვტრბანა. ამ ვამოფენის ექსპონატების შესახებ უნდა დერბირი ვაჯივრებს ილწადა ქართველ მხატვართა როგორც უბრთი, ისე ახლავარბდა თობი.

ჩვენ ვამოფენი იბი, რომ შევიწხა ბარწაწაულ ვამოფენა ლენინის ცხოვრების თმბაზე ვაჯივრბ და ვგვიბარა, რომ ჩვენ, მხატვრები დიდსულად შევხვდით მთელი საბჭოთა ხალხის ამ დიდ დღესწაულს — ლენინის დაზებების 100 წლისიკა.

ლალო გოდიაშვილი

სახალხო მხატვარი, რუსთაველის სახეობის ლატეპიტი.

ლენინისამ, როგორც ცნობილია, საბჭოთა დირტრატურასა და ხელოვნებაში კატობმბრის რევოლუციის პირადულ წლებშივე ვადა ვარბა ფესვები: ეს თმბა მრადლმხატვრულ შექვარებულ ავივანებს მათის შემოქმედებაში პობტვა მე. მაიაკოვსკი, მხატვრბმა და მოქანდაკებმა — ბრდსკინი, ვასილიევა, შტარბი, ა. ნიკოლაძე მე სხვებმა.

ამ თმბამ ცხადია ვაჯივრებდა ჩვენი, სტენის მუშაობი. 1927 წელს, კატობმბრის რევოლუციის აორწითავის აღბანიშვავად მე და მასიბობმა მიხედვ რესპობტინდები, ჩვენები ანსერტიბიბი დადივტი არბსტატების თვარტრბი წინ რიდის ცნობად „თი დიდ რამდლმად შტარბი მსოფლიო“, სადაც წამყვანის როლს მე ვატრბლებდი. ამ რამდს უბრრ მვევირად ვადოსსცემად მე მხოლოდ ლენინს

გელადა სსხმ სცენაზე

ჩაცხულბობიდან და მისი დამახასიათებელი მომარბიბან ვადგობილ უზვი რამ: ერთი არამკითხე რეცენზენტი ამის ვამო ვაფორტრბული დამბის თახს და ვამოცხა ახელი „ნაბრმხატვრული საქციელისაივის“.

ას ვაგსულ ათი წელი ჩემთვის დავიწარყარი ამ მიხიდან, რომ სათავტრო და კრობილოვნებში ეკლავ წარბიბი ლენინის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის მხატვრული წვენების ამოცხა.

რუსეთში და სკუმეს სათავტრო ჩაუღდა ცნობილი დრამატურგი ნიკოლოზ პოგოდინი (ვაიხბნეტი მისი ბიბია „თოფიანი კიცი“). უბრაინაში — ალი კორნეიტკი („პრავდა“) და საქართველოში მუღვა და დიანი („ნაბერწლოდან“).

მუღვა დიდადის პიესის ვამოკრცილებას ხელი მოკლდა რუსთაველისა და მარინაშვილის თვარტრბა.

ცხადია, ეს სახეობი საქმე ირავე თვარტრის ხელმძღვანელობას ვაფორტოვანება, თამაც უბრეღული სახასიბისებულ ამოცინის წრწეზე ვაქვეყნებდა: საქმეში იგი ნამდვილ ისტარიალ მოკრვენტანისონ ისე შევტავთესბენს პიესის ვამოკრდილა უბრასიანეტი, ისეთი სასცირო საშუალებები უნდა ვამოკრებინებო, რომ მათურბებლს ერთი მოლიანი სტრუა არა ეძება. პიესაში „ნაბერწლოდან“ ლენინი ამოთვრობი, მტარბა ენობრივ ტანერტრისში ვამოდიოდა და ეს ვარტმობა უსუსებებდა თითქმის ამოცინას მასიბობს და რედიხობს; აქვე მეორე სინიფელი იგი, უნდა ვაქვეყნებინო ისეგტბანიცი, რა თმბა უნდა, ახლავარბდის ახაქში.

მე, როგორც ამ პიესის დამდმელ-რედიხობის და ლენინის როლებ მომუშავე მასიბობს, დიდად მიუწყობდა ხელს რუსთაველს თვარტრის შემოქმედებითი კოლექტივის ერთიანი მხატვრული რომანტიკული მიზანწარუვა, მხატვარ ირაველ ვამრეკელის დეტორატიულ ვამოსახულების სინყვეთრე და მიზეღ ხელოვნის მასიბობური მონაცემები ტბალინის რაოლს ვანასახიერებდა.

ლენინისამ, როგორც დრამატულ, ისე კინობელოვნებაში მიუღ საბჭოთა კავშირში და მის სახელგანთხე ვარტრბი უბრაინაში როლი იბამა; აქ ვკრბილდ ვარტრბი იგი სინამდვილია და ვამოკრბილილ შემოქმედებითი შერწყმა და შეივადება. მიხედვად იმისა, რომ სხვა დადგმებში უცილები მონაცემები ლენინის სახის დადგმებში უცილებლად ჩვენს თვარტრში ჩვენს ნიჭიბ მასიბობს დიობირი შევიას აღბოინდა, მანაც ჩემს შემოქმედების ცხოვრებაში ამ როლებ შემოხობ ვამოწმული ეკალი დატრო. თრბე შესამდგობელია ვბრია სცენაზე მწვევე სახასიათო მასიბობდა ავივანი ვაგასულ დერბადობად. სინამდვილს ვერ ვაქვეყნებთ: რუსულ საბჭოთა სცენაზე და კინოში ლენინის რაოლს საუციუბო შევარტრებელი — მუსტინი, შტარბი და სხვები თმბის მასიბობო მონაცემები სახასიათო აქტივობად ითვლებოდნენ, ეს მოვიდენა კი დღესაც რამდენიმეწლებიდან სათავტრო ხელოვნებისაივის.

პ. მასხაძე

საბჭოთა კავშირის სახალხო არტისტი

საბჭოთა გაბოჯენა

პარიის შუა რიცხვებში მოსკოში გახსნა დიდი ლენინის დაფიქსირებული 100 წლისთავისათვის მიძღვნილი წიგნის სერიაზორისათვის გამოფენა. ამ ღონისძიების მამოძრავებელ წარმომადგენელს რომ ექონებოდა, საყვარელია თქვით, რომ საბჭოთა კავშირის ყველა ცენტრალური და რესპუბლიკური გამომცემლობის გარდა, მასში მონაწილეობას იღებენ ევრაზიის, აზიის, აფრიკისა და ამერიკის მრავალი ქვეყნის გამომცემლობა და ფირმა.

გამოფენა ტარდება დღეობით — ლენინური ეროვნული პოლიტიკის წიგნები. მისი მიზანია წიგნის საშუალებით ასახოს ვ. ი. ლენინის, როგორც რევოლუციის სფეროსამდგენელისა და ორგანიზატორის როლი, გვიჩვენოს ლენინური ეროვნული პოლიტიკის გამარჯვება, რამაც უზრუნველყო საბჭოთა ხალხების მიერ შესანიშნავი წარმატებების მოპოვება სახალხო მეურნეობის, მეცნიერებისა და კულტურის ყველა დარგში.

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ბეჭდვითი სიტყვის სახელწოდებით კომიტეტი და მისი გამომცემლობები დიდი ხანია გასცემენ უმჯობესობის სათბობლო გამოფენისათვის.

საქართველოს ექსპოზიცია (გაფორმების ავტორი — კომიტეტის მთავარი მხატვარი ვახტანგ ონიანი) სამი განყოფილებისაგან შედგება. პირველი განყოფილება „ქართული ლენინიზმი“ აქ წარმოდგენილია ქართულ ენაზე გამოცემული ვ. ი. ლენინის წიგნები, ქართულ ავტორთა შრომები, რომლებიც განხილულია ლენინის მოღვაწეობისა და მოძღვრების ცალკეული საკითხები. უნდა ითქვას, რომ ჩვენი გამომცემლობების უმთავრესი საბრუნავი სწორედ ამ განყოფილების მომზადება შეადგინდა და ამ შრომებზე დიდი და ნაყოფიერი მუშაობაა გაწეული. თავის დროზე დაიბეჭდა სათბობლო გვერდით გათვალისწინებული თითქმის ყველა წიგნი. ვ. ი. ლენინის ნაწარმოებებიდან აღსანიშნავია, მაგალითად, 9 წიგნისაგან შემდგარი „ვ. ი. ლენინის ბიბლიოთეკა“, კრებულები „ვ. ი. ლენინი ბელმონტის ავტორიტეტის შესახებ“, „ვ. ი. ლენინი საბჭოთა სოციალისტური დემოკრატიის შესახებ“, ბელდის ეხობრებასა და მოღვაწეობაზე მოგვიხსენიებს „ვ. ი. ლენინის მოკლე ბიოგრაფიული ნარკვევი“, ფ. მახარაძის წიგნი „აქ ცხოვრობდა და მუშაობდა ვ. ი. ლენინი“, ილიის დის — მ. ი. ულაიანის „მოგონებები ლენინზე“, ლენინის უცვლელი მოძღვრების აქტუალური პრობლემებია განხილული ისეთ საინტერესო ნაწარმოებში, როგორცაა, მაგალითად, ლ. ლუტიძის „ლენინი ისტორიული მატერიალიზმის კატეგორიების შესახებ“, შ. ბოჭორის „სოციალისტური რევოლუციის ლენინური თეორია“, ნ. ცხაიას „ლენინი სუბიექტური ფაქტორის შესახებ სოციალისტური რევოლუციის“, დ. ქარქაძის „სუბიექტის სოციალიზმის ლენინური კრიტიკა“, კრებულ „დიალექტიკის საკითხები ლენინის შრომებში“, ვ. ჭანუყვას „ლენინის მოძღვრება კომუნისტური შრომის შესახებ“, ვ. ი. ლენინის უდიდესი როლი ამერიკეთაში სოციალისტური რევოლუციის გამარჯვების საქმეში, მისი შეუწრებელი ზრუნვა საბჭოთა საქართველოს სახალხო მეურნეობის, კულტურის განვითარებისათვის — ასეთია ძირითადი თემა ნაწარმოებისა, როგორც შრომის უმრავლესს ყოფილია, უნდა დავასახლოვო ვ. ესაბაშოს „ლენინი და საქართველო“, 3. თაბატაძის „ლენინი და ჩრდილ კავკასიის კავშირი“, ა. ირემავის „პრობლემები ლენინის წარმართვა“.

ამ კატა ხნის წინათ ქართულ ენაზე გამოვიდა ვ. მაიაკოვსკის პოემა „ვ. ი. ლენინი“ და ქართულ „ქართული პოეტები ლენინს“, რომლებიც მხატვრული და პოლტიკური შესრულების მაღალი დონით გამოირჩევა.

ექსპოზიციის მეორე განყოფილებაში თავმოყრილია ჩვენი გამომცემლობების მიერ 1968-1970 წლებში გამოშვებული პოლიტიკური, სოციალისტური, სამეცნიერო, სასწავლო, მხატვრული, საბავშვო, სამხატვრო, სასოფლო-სამეურნეო ლიტერატურის საუკეთესო ნიმუშები.

უკანასკნელი — მესამე განყოფილების ექსპონატები მხაველეს მოთხრობის საქართველოს მისი დედამაქალის წარმოება-დაწესებულებების, რომლებიც დიდი ლენინის სახელს ატარებენ, ლენინური პრემიების ქართული ლიტერატურაზე, ახლოს ბელდისა და ქართული მოღვაწეობის მიმოხილვა.

საუბიურო გამოფენის მიზანი მხოლოდ შემოღონიწული არ ამოწურება. მისი მუშაობის პერიოდში სოციალისტური ჩატარდა გამოცემები რესპუბლიკების დღეობა, რომლებიც მონაწილეობს მიიღეს ყველა საბჭოთა რესპუბლიკის ლიტერატურის, მეცნიერებისა და ხელოვნების მოღვაწეობა.

ვ. ი. ლენინი

საბჭოთა სსრ მინისტრთა საბჭოს ბეჭდვითი სიტყვის სახელწოდებით

ს. ი. ბ. 433344

მოკლე ხარისხი და დაწილი პოეზიის ილუსტრაციონი

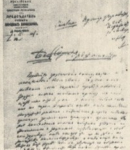
ქართული

ს. ი. ბ. 22222

ვილენი
ЦК ПАРТИИ
И
ВОЛЬСКИВИКИ
ЗАКАВКАЗЬЯ

В. И. ЛЕНИН И ГРУЗИЯ

მათ მოსკოვის შრომებზე და სახლდავართულ ნაწარმოებზე გაყენეს თავიანთი მუშაობა, ის შესანიშნავი წარმომადგენელი, რომლებსაც მაღალის საბჭოთა ცენტრ ლენინის უცვლელი მოძღვრების გამარჯვების შედეგად.

საქართველოს სსრ დღეს — 4 მაისს — მოსკოვის გამოფენაზე აყვრდება ქართული მუსეა და სიმღერა, დემონსტრირებულ ენება ქართული ფილმები, გამოვლენ ქართული მეცნიერება, პოეტები, მსახიობები.

როგორც ვხედავ, სათბობლო გამოფენა ჩვენი კომიტეტი მეტად საბათიო და პასუხისმგებელი ამოცანაა.

ნის წინაშე დაყენა, მისი წარმატებით გადარა ქართული წიგნის მეცვეობა — გამომცემლობა და პოლიტიკოსთა — პროფესიული და ეროვნული ღირსების საქმე. ამიტომაც კომიტეტი და მისი სისტემის ყველა ჩველი ფილმები მინდობენ და უნერგითი ენაშენებო სათბობლო გამოფენისათვის.

უკანასკნელი

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ბეჭდვითი სიტყვის სახელწოდებით კომიტეტის თავმჯდომარე.

დავით აღმაშენებლის დროს დაწერილი წერილები

სულ სხვანაირად დაიწყო და წარმოართა მათი. ბუნებამ გამოიწვია, და ცხოვრებაც შესაბამისად გაიხვედნენ, თითქმის კიდევ უფრო ახიარდა და მრავალმხრივი გახდა. დავითბატონის სამეფოლო მიხედვის პირში და ვატიცა — „1917 წლის რევოლუციის შედეგად სავსად დაბნელებული, მისი „თავიდან ხეცით“, რომელიც მანამდე, ერთი დღეც არ დაუარავდა, გატყვებით შეუდგა მუშობას მიხედვის აკვლამორტივით. მე და თამარის სანდონი წაწილი დანობილი, „იქედანვე“ კალხის“ შეტარა. მიიღო ამ რთულ წამოყვების „საქმის მწარმოებელი“ კი იყო აკადემიკოსი. პავლივის ვაჟი, თამარის ახლობელი ნაცნობი ზოგჯერ ლოკი ვიქტორ პავლევი. გადაწყვეტილი გვეჩინა იმ დღით ამბების მონაწილეთვის გამოგვეცოთა ყველაფერი და ჩავეყვინა.

საიდან სცნობდა ამ გამოცოთების დაწება? რომელი ფორმად? „მარცხიდან“ თუ „მარცხიდან“? რომ ამბობენ, შინაურ მდღეებს შერბობა არა აქვს, ჩვენი ასე მოვიდა; „მარცხიდან“ ფორმად“ არც ერთმა წევრმა ახლაც არა მივიგინა; „მოგვიჩინო, რა დროს ჩვენი დაიგება და ჩაწერა?“ ხომ ხედავ, რა ცუდებში ვიწყო, რა დროს ფილოსოფოსობოთა?”

ერთადერთი დამაინა ამ ფრთხილ, რომელიც დღემდე მოიგვინა ჩვენს წამოწყებას იყო, ყვერნივე, მარამ ამ ხომ მინისტრიც იყო; და ამ გამოცოთისათვის სწორედ თავის სანდონსროში დავიგინა (უკვე სახელობრო, სადაც ის ვერცხვოდა ვიცი); იქ მივიღე, ვარშეპირებულმა თავისი აიტიტრბებით; ყველაფერზე ტყუილია, რომ გატყვებული იყო თავისი მინისტრობით. საქმე მივიღე თავისი მანქანით ამ გამოცოთებზე; და იმდენი ილაპარაკა, რომ ჩვენი თავების ვერცხვობიანი მისი ჩანაწერების გამოცოთება და ერთ მოვლიდა იქნებ ვადაწყვეტილებს დროს, ამ საქმე რაღვენიე სახლია მოეწონება.

ამას მოეწონა დროებითი მთარობის „გახალგაზრდავება“, ე. ი. მონაქმების ნახვადი, ახალი სანდონსრობების დამატება და წ. შ. და ამ ხალი ყველაფერი ისე არიან საზოგადოებისთვის ყველა წრეებში, ვისთანაც ჩვენი საქმე ვაწინა, რომ მე უკვე ვეღარაფერი ვიცი ვერცხვობა, და, მაგალითად, დღევანდელ თითქმის აღარავფერი შემოქმედი, რომ მეტი ამხსნევი არ გამხდარიყო.

დროც აღარ მიტოვებდა ამ ჩანაწერებისთვის, რადგან მათის მოკლებული დღევანდელ ამოქმედებულ ჩვენი „გამოქმედების ხეცის“ გვაჩვენებდა სხალბული მიზანებისა და ინსტიტუტული მუშაობისაკენ თავისთვის უკვე წუთს. მაისში მე ძილისთვის ნაბი ვახერხებდი დროის გამოკლებას, ისე ვეფიცი გატყვებული იმ მდღეებარ დროის ამბებში.

დროებითი მთარობის ვადასხვად „მარინის სახალბული“ („ალფრე ბილიანი“ და ნიკოლოზ პირველის ძეგლთან), საგრაზობილად შეეცალა, უკვე ა-

რილიდან, ჩვენი სახალბის ფრთხილის ტერიტორიაზე წაწერილბული და შემოქმედბული წერტილების ვითარება, ვერ ახილიდან, სულ მოკლე ხანში, 4 აპრილის შემდეგ, როცა ლენინმა თავისი თეზისები გამოაქვეყნა, შეეცალა (სო არ ცვლები, ისევ ლენინის რჩევით) სახალბის ვახალბ ვეხტილები დეკლარაციებიანი დარბაზის შუა ნაწილის გამოყენება ტელეფონის ცენტრალური (№ 1 — № 2) ბუფრეანების არგვად.

ამდენ დღეებში სხალი მიმართბული ვახალბ ქუჩაზე იყო ცუდული; მარცხენი და მარცხენი „ფრთხილები“ და პირადი — სხეობების დარბაზში, ახლი კი ქუჩეფრთხილ შორეული ოთახის საცენობარო მავიღებუ დაიფა, სხვადასხვა („მარცხენი“ ფრთხილი“ მიმართბული) გამოყენის მავიღებუ. მათ შორის ჩემთვის დაუფურცარი „სოლდატსკია პრავდას“ პეტარა მავიღაც, რომელსაც ძალიან სწყულობდა ლენინი და მე ვამაბედიანნი იმითი, რომ ერთ მუშეფრთხილ დღეს (ვერ ისევ პირდელი) მითარა:

— А ну-ка воинственная Грузия! Посмотри, как Вы разберетесь в делах окопной жизни. Поручаю вам письма солдат с фронта.

— Как поручаете? Для чего? — ვახსივად მე ვაღუ.

— Ай-ай-ай — ვაიცინა მან, — а еще грузинка! (ვიოზადა ვანა შუბი შეფერვისი). გამოირავა, რომ საქბირი იყო საწარმებელი ჩარისკავთა საბჭოებისთვის ამ სახალბული მოსილი წერილებების „ყოვადღებულური“ ოცხვა, ვაღარავადა და მათი „ყოვადღებულობა პრავდასათვის“ რდელი ტარებზე, ე. ი. მათი ტექსტის ვამაბედიან დასახელებად.

როგორ ვამატავა იმ მუშაობამ, რამდენი რამ სწორლად ახლი ვაღნიშნა თუღვენი და, რაც მთარობარი, თუი დღენისცხან რამდენი ვახალი სიტყვა მივეცხმინა, მათი ხივის და სუნის რამდენი ზემდებო წუთი ვაჩუქა!

დაუფურცარი ჩემთვის ჯ წუთები იმ კუთხეში მივიღებდი პეტარა სარდლაციო მავდასთან, და ვარყვეული შორით, უმედიერებისთვის იმ ოცხვისკენ მომსწრავ არსებობაში რადგან, ახა, რა შევინებდი ლენინს და მის მიერ წამოქმედილი „გალაქტიკას“ ჩვენი ცოდვილი პლანების ტარბონზე და ჩვენს უკვე კოსმოსში ვახალბ საუთენზე? არა-ფერი!

ამას ვაგადა, რა მოულოდენელი მხარებეი ვამიგვეფილნა ამ პეტარა ვაჩუქება ამ ცოდვილიცო უფერით, ურბავით დამკერბული მეტარობის ვუღლის; რა მდღეებრბობა და სივარულით არჩევა და ახალბედა ავი ვარბაკების სისხლით დღეაქვებულ, საჭუთხად დავიკეთე მარათხეს, და, ამისან ერთად, როგორც საუთენისო დედა ყველაფერის აბატებო თავის თითო პირსმის, ისევე დღეღუღელნად და ზღუდობიერად იღებდა ჯ ჩვენივე მიუფარებელი ბუნების და-მიანი უსავფუტელი ბრალდებებს, დროგამოშვებით

მოტანლოს ამ გულბრავილი კოვალდის საჭუთხედბულით...

ამდენ ჩანდა, რომ საწარმებუ მავარი მუშაობა ტარდებოდა ობის ვამტარების სასარგებლოდ; რადგან ფორტიდან საქამოდ ბევრი ბარათი მიღილდა ამ მიმართბულებს ლოზუნებით და მოთხოვნით. რა თქმა უნდა, უმარადულობა ასე არ ფიქრობდა, მავარი ობის ვამტარების მომარტობა წერილებზე ვაჭარბებასწევი იყო.

პირველხვად დღეს, როცა მე მიმინდი ამ წერილებს ვარგადა, რამდენიმე ათული ცილის ჩაიღებებოთ, თავარბაკობით აღმკვენი იქ იყო სო ზუთი სახეფიცი ბარათი, ერა მავანეში ასეი ჩამეტი კი ეწერა: «Вернуть Лешня Вилгельму...» და სხვა ასეთივე უარბობანი. და როცა დავინახე ჩემსებუ მომავალი ლენინი, ის ბარათები ჩემი დღეღუღელბობანი საჭუთხი კახის ბარათხენა ჩემში ჩავედი, რომ მავალზე მარტო ვაჩუქებო გამოსაწეხებელი ცუდები ვარბინელიყო, რამდენიმე გვეფუდა დახარისხებულ. დროშე მოვასწარი ამის შესრულება და ლენინსაც, მიხეზარად დალოკურად მომბარა; — რა აღობარბედი სარდელ-ჩემს? მე ასეი კითხვას არ მოვედილად და დავიხინე, რადგან ლენინი ზუსტად ვაჭავო სასუხეს მოთხოვნი, აქ კი, ახა რა მეთქვა ამ ბავ-მეფურად წავბადი საწვარდურტილებს რეკვერ-ზე“, რომლთაან ყველა ვამაბედიან მოთხოვთ? დროს მოსახებდა ვაღარავალი ცუდების ერთი ვაჭავი მიეწოდე, რომლთაან მის ჩამოსილი მავიღებუბოღენ და თითქმის მხატურებოდნენ; ჩვენს ვინახილ და ვაჯავიყო.

ლენინმა პირე ჩემს ვანდენბო ბუღს და არც უფრტილებს მიეკეთა ურადებდა, თვარი იმიბოლი პირადი მარცხენა ჩემში ჩამეო ხელი და უკვე ჩემს მიერ ვადასილი წერილი ვაჭავო. მე, ცხადია, სანდონად აუღელი და არც ეი მახსოვდა მისი ვინახი!

— Ой, это не то... это... это...
ლენინი კი ფანქარსთან მივიდა და მიმართული სიცილით მხალბული წარბაოს მიღილი ჯ ლენინად და კრულავა; ყველა იმ ფურტილებს უბის კაბში ჩაწყო და მავდასთან დაბარებდა. ხელი იმ უბის ჩინებუ დარკა და მიმართული მომბარა:

— Вот, иде интересные материалы. Эх, вы! Вот результаты обмана и отвращения Утов...

პირე ვავითოლი მივიღე იმ დღეს, და მას შემდეგ უკვე ზუსტად მოვახსენებდი მას მიღებულ წერილების შინაარსს, ჯ საქმეც, ფორტიდან მოსული ფრთხილის შეავ-ჯარებზე, ჩვენს „ისტორიულში“ ე. ი. ოთავინის ტექნიკა“ იცისრა, ტელეფონების ვაღლოვების სწორად. ვაჭუთვის ხარდლაციო მავიღაც ზოხ სიხლი ახლი იყო ჩვენს ტელებუდრეანებათან, და, ამრავად, მე ახალბა საწუშარო კიდევ მოვაგინა ლენინთან წუთებით მათს შემდეგბობა, რადგან საქმედას ყოფნის დროს მას ორი ადგილი ჰქონდა ამარტებული: ძირითადი — ელენე სტალიკას მავიღებთან, ოთახში

* ს. აღმაშენებლის, № 1, 2, 3.

იხუი

3. მდინარამტ. სერიიდან „ლიხინის იდეები“.

მალაქ ქალი იყო, თმადთოვლილი. კეთილი ღმერთი უნათებდა თხელ ფერმკრთალ სახეს. დიდხანს ასწროებდა ღარნაწი იებს, ისე მზუზგულად ეტებოდა, თათვის ეფერებოდა.

— ალბათ ვინმე უნდა გაახაროთ იებით! ქალს გაეღიმა.

სულსაინათინად რაღაც ამიოლი და გამომიწოდა. სურათები გახსდარი, პატარა გოგონა იდგა. მას ოდნე გაოცებულ, დიდი თვალები ჰქონდა. თვალები უხევენი მოციმციმე სხეზე ვიდაც სხვა გრმასენა.

ქალს შეეჭმე.
— ჩემი შვილიშვილია, მია, — თქვა მან.

მერტ გვიგამ, რომ პატარა გოგონა მესამე კლასში სწავლობს, იხევი მან გამოტანა ბუჩიას. — არ დაგიტყნისო, თურმე ძლიერ წუხდა. — მია ლენის მიტანაყო, სმონიან, ასე უთხოვია პატარას.

— მაინც, რა უნებურებდა და სავყარლები არიან ბავშვები, — თქვა ქალმა.

იყო ღამე.
მატარებელი ჩრდილოეთისკენ მიდიოდა.

...ადრიაინ გახაფხელისათვის უჩვეულოდ თბილი და მშვიდი ღრეა. წართვის კარბითან, თანღე მზებგარი რაშები მზეზე ბრწყინავენ, ნისლი საღვც გაყრებიდა ვასილის კუნძულთან; მოსთვის ვაზლის მიედანზე უმარაგი მგზავრიაა — ჰამარაგი სტუმარი. მერტის საღვცროან ქარხის ახალი ცვლა დგას. ანჩკოვის ხილზე თეთრწყვილა მოხეტი პატარა მიეს ელამარაკება, ალბათ რაიმე უთ იგონებს ან მესწინი. ჩაფიქრებულ სახე აქვს მოხუცს.

თავისმომტრედალ ციქციურეს წევა.
გაციოსტებულად და მდინარისკენ დაძრულად ქვის ლომები.

პროსპექტზე სტუდენტებმა ჩაიარეს.

მესტის ქალის მძიარე მყარისემა.

მეგარამ ამ ხეაურში, ამ შიპობაბანს და რიტმში ვერანობ ვეკლაზე საოცარს — შინაგანდ განაბულ ქალვებს.

ვერანობ სულ სხვაგვარ გულსფანქვალს. მოლოდინის სხვის გუნათობა ვეკლფერი.

ვიდაცა ვლის წევის ნაპირთან გამარყუნებელი ქალვები.

თითქმის სერგეი ესტინის აღვლებულ კიოხება მომესმა: „რუსეთო, შენზე ვფიქრობ ნინაფ, გვეყვინი ენეწლა და თეთარი არე... ნუტეფ, საღდან შეუბრიალდა, კიცი, სლაშქროდ რომ დაბრა ხალხი?“

პირველად იგი 1891 წლის გახაფხულზე მოვიდა. მივიდა პეტერბურგში ჰაბუეცი და საყურთარ სახელი ახეუქა ვერანობის ქალვებს. იბრარება აღმანების თავისუფლები და ბედნიერებისათვის, სჭეროდა აღმანებისა.

„შემოვიგანა გახაფხული ნისლის ქალვები და მთელ ქვეყანაში.“
წმინდა უზრალო და თამებდალი იყო, დიდებუნი და პატარების მეგობარი, რეინისებური ნებისკოების ბრეწეაეცი.

ლენინი ვერანობსაზე...
ლენინი სმონიან...
ლენინი იტობიბეში...

უღლიანოსისა და სიმბისისის, ვეტროგარდის, შენეწოვისა და ჩახლოვის, ლინფონისა და პარიზის ლენინი კრეწლის ლენინი... ლენინი კაცობრიობისა, ყველაზე აღმანინური აღმანინ, კუყუნად ვეკლა კეთილი და პატობიანი აღმანინის მამა, მასწავლებელი და მეგობარი.

ეტირებულ, მამინ ვიტენამში ღრანგი კოლონიბატორები პარპაშენდენ, კომუნისტ ლენინი თავისი შეუღლისათვის ლენინის წიგნი წაიტიოხებს მაღულად და აი რა უთმებს უზრალო გულების ქალვს:

— ლენინი, რა ნაწი სახელით საღ ცხოვრობს ეს კაცი? საღდან იცის ასე კარგად უცხოის მწუხარებები და ვინაბა ის უთვეულოდ ვიეტნამელი. ლენინი ვიეტნამი, ვიეტნამში მრავალი ვიეტნამელი აძარებს ასეთ ვეცარს.

სიე იეკო ლენინი მთელი პლანეტის მგვიდარი.

...დაცს ქალვები წევის ნაპირას.

...ვერანობ მომლოდინე ქალვის დაბნელობით, ქალვისა, რომელიც საღვცროსწეულოდ გრეწადება და ყველაზე ნანატრ სტუმარს — ასი წლის კეთილკაცს ელის.

შის სხივებში ბრეყვილებს წევის უქადვი ბინადარი, რევილიტის მხენე — ავირკო.

...ქალვის შემოვიგანის გახაფხულის სტრენელებს დისტრიალებს უამრავ რახლოვი.

გრანიტის ქობინი კლესალური ენობლობით შემოვიგება დღეში მსობი სტუმარი მყავს სტესრირაკეცლო მუხარევილიტონარის ნიოლბე ემელანობის შვილს. დინეისი საღვცრიდან 30 კილომეტრის დაშორებით. 1917 წლის ივლისსა და ავკიეტროში ემელანობის ქობინი მაღულად ცხოვრობდა ბელადი, მამინ აქ ჩალისა და რტობის პაწია ქობი იდგა, რომელშია დიწურა „სახელებიყო და რევილიტოა“.

ამ ქობინი აზნადება ბელადი შეიარაღებულ აყანებებს.

გრანიტის ქობი მაღლიტობა აღმანინება აყავს 1927 წელს მისი აჭყოფის უცვდასყყოფად.

...ვერანობდები ლინფონადს.

ვერანობ თავიანდა და ამყ აღმანინებს, და ვიცი: რიკა ოფლს იშენდს პერისმტობული და მიკედელი, რიკა წევის პროსპექტზე მუხლფობის გეოსტრა გაიფლებს, რიკა წევი პირველად ახელთავალბს და წიოთუყვასაბეყვინი ბავშვები სკოლსკენ მიიჭქირიან, რიკა ისმის პობების ხმა და ჩიტები ელტრებულბენ — ლენინარედი ამ დროს იღმებუა.

მეგარამ, ზოგჯერ, მარადიული ცეცხლის დაწახვით ჩაფიქრებულს, მოვიინდება ოცდობითი წლის იანერის ცივი დღე, და მარმარლოს საბოებში არეკილი საყრდობად, მოვიინდება ათობით და ასობით უხზოლ დაცემწინი, მოვიინდება ორმაციდარის თავაბუნაციევილი და გაფიქრებული ქალვები და კაციები.

ლენინარდა ამ დროს თავის აქვს დაბრიალი და ნისლის პირაბედელს მამას, ლინფონადი ამ დროს ტრისი.

პატობისანი და კეთილი, ამყო ქალვები, დროს შენი დიდა სახელის, დიდაც ვაგვს სმამაში მყარისი სინაზე ჩაბუდებულა შენს უთვეუდ მუხარაში

...საღდანის პირზე ნევიდან ქარმა წამოებურა...

მოველი მარისხან და დღადი დღეების მომსწრე სმონთან და ილიბი დავინება. მარცხდა ხელში ქედი უტირავს, მარცხენა კი ხოსისკენ გაუწვლიდა. ვიკარტლებთან უმარაგი ვავილი და ვავილების ვეირავინებია. უცებ ცისფერი თაბაგლი შევიწმენე. იები მენიწნა.

ციცფერია ცა, ცისფერია ახლა ლენინარდა და მენეყვება — ვაფოტის უხილავება ხელმა გააფერია და ასე ეს ქალვები.

ხეაურობს და ციმციკებს წევის პროსპექტი. ნაზი დაოსი აისდგრებს ენობტობის სარკლებს. თბილი საღვცო ვინება ასის ტარისი სარკელისა და წევის ხილბს, ბინდნი გამჭებულა პეტრეს ძველ ვუთურებ მიწურებულ, მჭერვას სილაუტებს და ვეფიქრობ:

— დიოლოტის ქალვები, შენი სახელი!

რამდენი ქალვები და სოფელია ამქვეყნად, რამდენი გზაა და ბილიკი.

ყველს მყავს თავისი მიაბა.

რამდენი ვევილი ესტებუა ლინფონარდას, მეგარამ არის ქვეყნიდა ჩემთვის უღამაზესი და უსავარდულის საზნებულო ქალვები და მხიბარია, რომ არის ამ ქალვები პატარა გოგონა, დიდა და გაიცილებთ თავალებით — და მისი იები შროიალებენ ლენინის ძეგლთან.

ობილობა — ლენინარდა.

ღენიჩი ჩეხს სოფლები

ჩემს სოფელს არ ჰქვია იყალით, არც წინადალო თუ სხვითი, ან ისტორიამ ცნობილი რომელი სახელი ვაგვირჩიათ იანა? არის ასეთი სოფელი კვეთი იმერეთი, სამტრედიასთან ახლოს. ამოსივლითი ღენიჩი გვიმწიად ჩაჩდის, დასავლეთით — მერტის წყალი, სამხრეთით — მძლეპარა რიონი მარჯვენა ჩრდილოეთით იგი, იანისა და ვიხაის შორის, ასწილეთი ცაცხვისა და კაცლის ხეები ღენიჩი ახად.

თვალწარმტაცია ჩემი სოფელი წლის ყოველ დროში, მაგრამ აველზე უფრო მომთხველია იგი გაზაფხულზე. აბრისს თვეში. საქორწილო მართულ საპატარძლოებს ჰქვინან ნუშის, ვაშლისა და აბნის ყველელები მჭობრებენ ცხოველები ჩადგმული კირბა ივანისა ხაზები.

კარგი ხალხია იანეთში, შრომისმოყვარე და ევითი. უცხო მგზავრმა წყალი რომ ითხოვოს, ღენის მომთხვევე; მართალია, ამ ჩვეთი ჩვენი ცერვის ვაგვირჩევს, სტუმარიმოყვარეობა რომ დასამაზადნ მისდაგან ქართველ ხალხს, მაგრამ ჩემი თანასოფლების ხასიათსა და ჩვეებს რომ შეეკარებები, ავე მგონია, სიტყვები „შენი ქარიში“ და „შენ გენაცხავე“ პირველად აქ წარმოითქვა. ახლა ანაიძალი, სოფელში ყველაფერს ჰყავის და ხარისა და რაოროც ყველაზე, ჩვენი უცვლელად რამსაშობისს ყოველ ეთიბ-უქმელები, იანეთშიც დიდი ზემოდა, დიდი სახარული.

ღენისს დაბადების 100 წლისთავი — ეს, საყოველთაო-სახალხო დღესასწაულია, ეს არის ზემო ღენისს უცვლელი დღეებისა, ცოცხლად რომ შეისტეს ხოციუ ჩვენს სამშრომლოში. იანეთში პირველად ამ საუკუნის გაიორგებუ ვაგიარის ღენისს სახელი.

სოციალურ კლასებში სწოვარებუ წასულ გზენებს მოქონდით ამბები, რაც მანამ ჰქვენდა ზებედა. მთელი რუსეთი ფეხზე დასა; ზნდა უნდა ჩამოავლით, ამომადგენ ისინი და ხშირჯავ ასენებდნენ ღენისს, რომელსაც შრომელი და ჩავრული ხალხის იმედად ჩაგნილდა ჰქვენანახო, ღენისი მოვეწოდებხს, სოფლის მშრომლები შევიარაბდით და მუხუბთან ერთად ვიბრძოლოთ უსამართლობის დასასმობადო.

გლეხთა რევოლუციური ორგანიზაცია იანეთში, ჭარ კიდევ 1904 წელს ჩამოყალიბდა. 1905 წლის მისისს სამტრედიამო ჩამოვიდა იოსებ ჭვალაშვილი. იგი სიტყვით გამოვიდა სამტრედიის რაიონის სოციალ-დემოკრატიული ორგანიზაციების კონფერენციებზე, რომელსაც ჩადართ და მუხარ-რევოლუციონერის ვაღვიან გვემუშობის ბინაში.

ჭვალაშვილი ჩამდენჯარზე იყო იანეთშიც; იმავე ხანებში ჩამოყალიბდა აქ გლეხთა კომიტეტი, რომელსაც თავისი დროში ჰქონდა.

ამჟამად ეს დროში იანებდა გ. ა. ღენისს სახელობის ცენტრალური მეზუბების თბილისის ფილიალი.

დროში გაბოსხულია მარტისს, ენგელისს და ლასალის მორტირებები. ზევით ოქროსფერი აბრეშუმის ბაფთი ამოქარგულია — „ყველა ჰქვენისს მეზუბი, შეერბილი!“ სურათების ჰქვეით ეს ასეთი წარწერებია: „ბრის მეფე მტარავდა, გაუმარჯობს მუშათა კავშირის, გაუმარჯობს კარგულ მომდგამის რევოლუციას!“

ამჟამად დროში ძალზე დაზიანებულია, მაგრამ მის კარგად ამჩნეულია აღნიშნული წარწერები და სახე ნატყვიარი.

იანეთში დღესაც ცხოვრობენ ხანდაზმული ადამიანები, რომლებსაც კარგად ასსოეთ ამ დროშის

ისტორია და ძინაწილებიც ეს მიუღიათ ამ მორტირებებსა და გაბოსხელებს, სადაც ეს დროში ფრიალებდა.

იანეთის რეკომის პირველ თავმჯდომარეს, სოლომონ ხეთერულს, მიუხედავად ხანდაზმულობისა, გუშინდელ დღესათი ასოსეს სამოსდახეობი წლის წინაშედილ ამბები. სწორედ სოლომონ ხეთერულს შეუბავს სთითოდ ეს მჭირასთა რეკომია 1923 წელს და საქართველოს ცენტრალური კომიტეტი მოითხოვნილების შესამაზისად სახელმწიფო მეზუბე უმში გაგზავნა.

— ეს დროში მოქსოვა იანეთელმა ქალმა ლიდა კობალიშვილმა, — გვიამბობს სოლომონი, — მეზუბე ცხოვლი ამვე სოფლის მევიდრის. მიხაკო რუხასის ხელით ვადგავაწეს თბილისში და იქ რევოლუციონერმა ქალმა ნინო აბულაძემ ამოქარგა წარწერები...

ზევრმა წყალმა ჩაიარა მის შემდეგ, როგორ შევიდა სოფელი... აი მათე ვაგნიშვილის ოჯახი. ეს დროში წლებს განხველობაში აფერებდა ამ თვის, აქ ინახადნენ. მანამ შათის სუ პატიარასი ღედა, დროში დასამალო ქვეყნისს გამოანახეთ ეს სქირადა. ახლა მის შვილებსა და შვილობილებს იმოდენა სასახლე წამოუქმებო, რომ მშინდელი იანეთი მარტო ამ ერთ სახლში მოთავსდებოდა.

... 1905 წლის ადრე გაზაფხული იყო. სოფელი იანეთში დილაწამვე იწყეს მისესლა ტყეზრებმა. მიდიდნენ იმერეთის ყველა რაიონიდან, თავმყერის ადგილი წარსწარებუ იყო ცნობილი. მდინარე უსტარტიანისთან გაბავალი ბილიყი მათ ტყეში შეიყვინდა, იქ იყო პატარა მიწდარი, სადაც არალეგადედი რკება უნდა გაემარათა, საიმიდოლ იყო დაცული.

კრებზე პირველები, რა თქმა უნდა, მასხალინი მოვიდნენ. მათ თან მოიტანეს თბიანთი სპარტიანი დროში და მიწდარის შთავაღწილი აღმარებს.

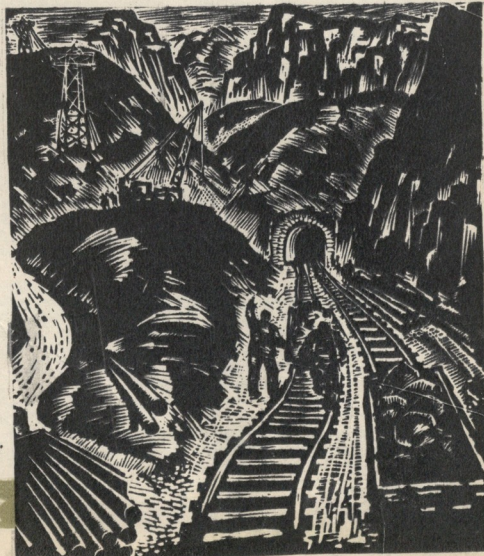
ახლა, სამოცდაბუთი წლის შემდეგ, როცა ყვე-

ლაფერი ეს გახსოვლია და წითელ დროშივე ფრიალებენ დღესველი ცხოველები ცენტრალური რეკომის წინაშეგმდნენ. — ახლა კარგად მოგახტნა ეს და გენერატი ბრწყინავს საბჭოთა სახელმწიფოებში და ახლამ, იქნენ იმ პატარა დროში ამბავი აბრავის გავიგორებს, მაგრამ წე და წყუღება, რომ ის პატარა დროში, ღლებს უნდა რომ მოქსოვა იანეთში, მარტო იანეთში, მარტო ქართულ სოფელში იყო ახა, რუსეთისა და უკრაინის სოფლებში, დიდი ქალაქების კონსტანტიუპოლის ბინებზე, ყოფილ იმპერიის მთელ ტერიტორიაზე ეს პატარა დროშივე აღვიძებდნენ და რახადგდნენ მილიონებს, ასე ენუბობდა ის ნახერკელები, რომელთაც დიდი ოქტომბრის აღი მოჰყვა. და მთელ ამ სახალხო პირლის წარმარავდა ღენისს აბრია, მის სიტყვა და სკვე.

— უსტარტიანის ტყეში მოწყობილი კრების და იქ მოთხლე დროში გაბოტანის ამბავი ენახებამა უნდა; შეიტყუებს და იანეთსავეც სასწრაფოდ აფრინეს კახალა ცხენისისი ბოძი, — გვიყვება ვალკოთის ვაგნიშვილი, — მაგრამ ჩვენც ფხიზლად ვიყავით. იანეთიდან ეკოლოსავეც გაწივით. ვხადავხა ეწრებელი, მეღერებელი, მთელბუნებელი შეგვიგებოდნენ. იმდენი ახალი შეგოვდა, ენადგინების უფროსმა რომ დაინახა, თავმარა დედა. წინაშედეგების გაწივად ვეღარ გაბეგდს.

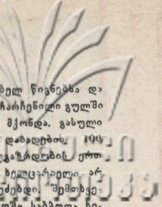
იანეთელის დროში მოსვენება დაუქარავა სამტრედიის ენდარტიანისა. იგი ხან ტეტრამიწავ ფრიალებდა და ხან კოროლულო...

პირველი რევოლუცია დაშარცდა... გენერალი ალხანოვი დიდიხმა ქართი დიპირა დასავლულ საქართველოსავე. იანეთში ამბავი მოვიდა-გამეცხებულ გენერალი მიწასთან ასწორებოლ ყველაფერს. მართლაც, ჭარისკაცებმა მთელი სოფელი გადაკეთეს, მაგრამ დროში ვერ იბოგნეს. ჩამდენიმე ეკემბრანული მანქან დააპატიბოგნეს, მათი ოჯახები დაარბიეს და გაძარცვეს.

მ. ჭიჭკარიანი. მთებში.

ქვირ ფანის ხარუქარი

დღისთი ხაზად პირველი 1921 წელს 10 თებერვალს გადგინდნ მანთი ორგანი წლის ხაზეა ვაჟეა. შერთობდნ ამისი პოლიტი სპირიტუალის შრომითა დასაბრძოლად მოეშურებოდნენ. მოდიოდნ წოდებათადაც ხალხს მართი ამოღებოდნენ შურსიანების წინააღმდეგ აქცეულ მუშებსა და გლეხებს. სიონის რომ მოაღწის, წოდებობილებმა ქალისი პატარა მოაღწეს სხედლობად მიტარე ვაძირებ. შერაბისა წოდება შეთავრება დამე ჩვენს ბინაში ვართა.

იმ დღის და ახა დადგინებდა ხალხის უბრალოდ და გულისხმებდა სხლის ვაძირებდა. ვინოდნ ვედიდები კარად ვაგებენ ვინ იყვნენ, სადმან... ისინი მისაგებდა, დაწერდნ მისაგებდნ რეკლამების დედობიდან, კობე ვინცდნ პარტიას, მის დედ ხელად, — ვ. ბ. ლენინს. რუსეთის ხალხის ახალ, თავისუფალ ცხოვრებაზე.

ისე პაღდებდნებდა, პარტიად და ესაგებდა ვაძირებდა ვედიდებს, რომ სულამაგებდნ და თვებში მიხერბებდა თავად ვაძირებდა მით რუსეთი, მანთ ამდგინებდა ვაძირებდა დიო მთი ნიქაის ჩვენს უფრო და — მისაგებდნ და შესანიშნავი პარტიად.

შერა დღით, ვინოთვებისა, როცა კარად მივლიდა და შეგუდული ცნება მივებდა, ერთი მდგომარეობა წოდებ ვარსებდა მანთ და სასახეობად რინდებდა წინაში ამოსუდიდების სურათი დაგებდა ვარსებდა.

ეს უფად დიდი პატივებისა იყო. მდგომარეობა ვინცდნ, სახე მანთ ვაძირებდა, ეს არ სასახეობად მანთ მივებდა, რომ თან თავისუფლად მოგების და ჩვენს ხელად დიდი იქნა მთი თავისი შეჯი ვართა.

წოდებ ვარსებდა იმ დღიდან ჩავებდა ქუდე მანთ და მანთებულ და ახად დავდიოდნ ვარსებდა. დიდი ხვეწს იყო სპირი, რომ ამდგინებდნ უფრო ვაძირებდა შეთავრება. მსურველები კი შეჯი იყვნენ.

რაც შეეძლო ლენინის სურათს, ის ხომ დიდებს სიღარიბე ვაძირებდა. ერთის სურათი და მანთებდა მოდიოდნ მოდიოდნ, რითი კეთის შურსზე, მის თებებას, როცა იბოლოდნ პარტიად წოდებდა უფრო უფრო და დიდ ზონის აგრესია სურათი უფად ჩვენს სურათს ვარსებდა. თანამართობი სურათზე და შინა ვინა ლენინის წინაშე. მანთებდა ვინაშე მანთებდა მის. ცხოვრება და მოგაწივებდა, დამოუკიდებლად ვაძირებდათ ხომღე, თუ ჩვენს ხელში ჩავაგებდნებდა.

ახე დიდი რევი თათის კონვენტორი აღმართ და საგულისხმო ცხოვრება. მანთ ვედიდები უფრო წოდებ, ვარსებდა და მისაგებდა სურათი. მაგარ პარტიად მოხებდნებდა მანთებდა დიდი და წარსუდი იყო. რომ ცხოვრება დიდ ვარს — ვარსებდა 50 წლის მანთებდა არავინ დაგებდა.

ქვირ ფანის ხარუქარი ხაზობოდ ჩვენს პარტიად ვართა. მან შეეძლო ხაზობოდ პარტიად ვართა მანთებდა და შეჯიან, მაგარ პარტიად მანთებდა და პარტიად წოდებდა შეთავრების სურათს სათუად ვინაშე. მანთ ვინცდნ, თითი იმის ვარსებდა კი სურათებდას დაგებდა მთი შეთავრებდა სურათ, მანთებდა მანთებდა და რაც უფად ვარსებდა ვარსებდა. ვინაშე ვარსებდა.

მიიღებ ვარსებდა ლენინს იმ სურათს რომ

ვარსებდა ვარსებდა ვინაშე ვარსებდა და ქალაქად. მანთებდა მანთებდა ჩაჩვენებდა ვარსებდა და ვარსებდა მანთებდა ვარსებდა. ვარსებდა წლის რეკლამებზე, ლენინის — ვარსებდა ვარსებდა წლის რეკლამებზე მიმდებდა სასახეობების ვარსებდა. შეჯიან ვარსებდა, შეჯიან ვარსებდა, ვარსებდა ვარსებდა მანთებდა ვარსებდა. ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა. ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა.

ვინცდნ ხელში სურათი და შერა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა.

„სახეობად ვარსებდა სურათობად ვარსებდა ვარსებდა. ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა. ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა. ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა. ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა.“

არც იყო, ახლა ცოცხალი იყო არც იყო, რომ ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა. ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა. ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა.

გარდაცვლილი

წოდებდა წინაში, რომის სურათი იყო შეჯიან.

1912... ახალის დღი... ბოლოში ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა. ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა. ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა. ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა.

— ბოლოში, ვინცდნ და შენი ხელი ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა. ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა.

— ბოლოში, ვინცდნ და შენი ხელი ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა. ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა.

— ბოლოში, ვინცდნ და შენი ხელი ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა. ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა.

— ბოლოში, ვინცდნ და შენი ხელი ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა. ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა.

— ბოლოში, ვინცდნ და შენი ხელი ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა. ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა.

წოდებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა. ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა.

— ბოლოში, ვინცდნ და შენი ხელი ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა. ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა.

— ბოლოში, ვინცდნ და შენი ხელი ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა. ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა.

— ბოლოში, ვინცდნ და შენი ხელი ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა. ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა.

— ბოლოში, ვინცდნ და შენი ხელი ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა. ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა.

— ბოლოში, ვინცდნ და შენი ხელი ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა. ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა.

— ბოლოში, ვინცდნ და შენი ხელი ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა. ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა.

წოდებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა. ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა.

— ბოლოში, ვინცდნ და შენი ხელი ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა. ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა.

— ბოლოში, ვინცდნ და შენი ხელი ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა. ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა.

— ბოლოში, ვინცდნ და შენი ხელი ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა. ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა.

— ბოლოში, ვინცდნ და შენი ხელი ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა. ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა.

— ბოლოში, ვინცდნ და შენი ხელი ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა. ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა.

— ბოლოში, ვინცდნ და შენი ხელი ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა. ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა ვარსებდა.

"ვენი პარტია"

თქვენი ცხოვრება

1919 წლის იანვარი

კაცობრიობის ისტორიაში ოქტომბერმა პირველად დაამკვიდრა ის გეგმა-რიტი, ნაწილად ზღვრისა, რომელიც ადრე, საუბუნების განაწილები იყო ადამიანთა მოვლის უფლებად საუბუნო ზედალად წინადაცისა და ბუნებრივია, რომ შემოქმედელი ოქტომბრისა, დაპარსებულ და შეწყვეტილ მსოფლიოში პირველი სოციალისტური სახელმწიფო — დიდი ლენინი ავითარა იგი ზეგნისა, უფლებად მალე ადამიანური ღირსების აღდგენის განახლებას; ადამიანთა მოვლის უფლებად თაობისათვის ზედა მომხმარებელი, მდებარე მისამართზე იქნება ის დიდი თავმდაბლობა, ის განუზომელი ერთგულება სახალხო საქმისადმი, ის განუზომელი პირიუბუნობა, ის სიეთი და სიბოძა გულსა, რომელიც ლენინი ამგაღებდა თავის ცხოვრებასა და პირადის უფლებად ნაწილად, ლენინის პიროვნება — ეს არის დიდი და დიდებული წარსული, თუ როგორც ლენინი ამგაღებდა ადამიანთა, როგორც უნდა იყოს ჩვენი თანამედროვე საბჭოთა მოქალაქე, ის უნდა იყოს უნდა შენახდეს იგი. იტყვიან, იმისთვის, რომელიც ზეგნისა და ცხოვრება ლენინი — ამ ჩვენი საბჭოთა ეპოქის ადამიანის უფლებად მალე მოქმედებს.

ცხელია, პატარა წერილი ძნელია აწვსის ლენინის ცხოვრების თვით უფლებად დახასიათებული ეპიზოდები კი; ამას მთელი ტომები სჭირდება, ამაზე ბევრი არ დაწერია და კვლავაც დაიწერება, ჩვენ აქ მხოლოდ რამდენიმე მაგალითის მოყვანივად ვთავაზობთ.

ლენინს ზედალად დახმარებულნი უნდა იყოს მისი, ახალი, ისტორიაში მისი უნდა სოციალისტური სახელმწიფო — დაფუძნება, მისი მშენებლობა ზეგნისად ზეგნისად ენერჯის, ძალისა და მისი მსოფლიო ადამიანისა. უფლებად უნდა განუზომებლად მისი თვით — სამოქალაქო იმის ურთიერთობის, საერთაშორისო მუშათა მოძრაობის, სახალხო მუშაკებისადმი უფლებად საქმისა და ა. შ.

3. ი. ლენინს არაჩვეულებრივი შრომისუნარიანობა ხასიათდება; ამ ხანებში კი, როცა მისი წარმოებლობა უკვე მოტეხილი იყო, იგი უფლებად, სწრაფად მხოლოდ კაცისათვისაც სამშობლო მოუხმას ეყოფა.

4. ლენინის გრძელ ხვედრული საბჭოთა დღე — 1921 წლის 4 თებერვლი; დღისად ადრე ლენინს საუბრობს ა. შ. მაღალია — პეტროგრადის სასურსათო მდგომარეობაზე; შედეგად, დიდი ხანს სახალხო მუშაკების უნდა ლენინს საბჭოს თავმჯდომარისა მადგინდეს 3. მაგალითისა და რუსეთის მდებარეობისადმი სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარისა გ. შ. კრავჩენკის (ვიტორი); კომუნისტური ინტერნაციონალის აღმასრულებელ კომიტეტში ლენინს საუბრობს შვეიცარიის ნებარსებულ სოციალ-დემოკრატიულ პარტიის წარმომადგენელი კ. ჩაპლინთან და დიდი ხანისათვის — სოციალ-დემოკრატიული პარტიისა და სპონდანიის კენჭების მდგომარეობის შესახებ; ლენინს სიტყვი გამოდის მხოლოდ მელიორი, ფართო კონფერენციებზე, ლენინს საუბრობს ა. დ. ციურუბისთან სასურსათო სახალხო კომისარიატში კიდრების მდგომარეობაზე, თავმჯდომარეობს შრომისა და თავდაცვის საბჭოს პურის კომისიის სხდომას. იმავე დღეს ლენინი თავმჯდომარეობს შრომისა და თავდაცვის საბჭოს სხდომას, სადაც დასწრეთა აკონსილიის რეგულირების თავმჯდომარის ი. ნ. სპირსოვის დეპუტატი, რომელიც მოითხოვდა კომისიის მუდმივი გარის უფლებად ნაწილის გადაყვანას საბჭოთა რუსეთის ნორმაზე; ელექტროსახანავი იარაღების და ძაბვების წარმოების დამკვირვების საკითხის განხილვის დროს ლენინი მოითხოვს, რომ გამოეცხადოს საბჭოთა სახელმწიფო სახალხო მუშაკების უნდაღის საბჭოს პრეზიდიუმის წევრს 3. ა. ბოვანოვს — უსუსობისგანგებობის გამოჩენისათვის; სხდომაზე იხილება პროექტის სახელმწიფო ორგანიზაციების მუშაობაზე, მოხსენიება არჩიანდ დემილიონის ცილის მიმდინარეობის თაობაზე, პროექტის საკონსტრუქციო კარნების მუშაობის გაუმჯობესებაზე, პეტროგრადში საბჭოთა შემოქმედის საკითხებზე. ასე გაიარა 1921 წლის 4 თებერვლის დღე.

სხელი დიდ სახელმწიფოებრივი საქმეებით დატვირთული ლენინი პოულობდა დროს, რომ უტრუნა თანამშრომლების წარმოებლობაზე, ეძიებდა გეგმას ადგილობრივებისთვის. ძნელია ადგილობრივად წაიკითხოს ლენინის შიგრ დაწერილი ის ხარაფები, რომლებიც მიტყვევდნენ მის კეთილ გულზე; ამა მისთვისაც მისი განუზომელი სიყვარული.

5. როგორც წერილს უტრუნავს ლენინი ა. ბელენკის: „მე, ბელენკი სტავროს კრემლში ისეთი ბინა ვქვს, რომ მას ძილს არ ანებებენ (ქვემ საშურებელია — ადრე დილიდანვე ხსარის ისმის). ამბობენ, თქვენ ვიცისათა მისი გადაყვანა მუდარო ბინაში, ცხოვრო ვაკეთოთ ეს, რაც შეიძლება მადიდ და მოქმედით შევიდით! თუ არა გაკეთოთ ეს და რიგის“.

ძნელი და მძიმე დრო იყო, ეკენება სამოქალაქო ომი მჭიდვარებას, ახალ-გაზრდა საბჭოთა რესპუბლიკის ყველი მხრიდან იმპერიალისტური რევოლუციის ხმელი ძალები ეტოვებდნენ და მის სისხლში ჩახშობას ღამობდნენ. ლენინი წარბაოვდა ქვეყნის თავდაცვის ურთულეს საქმეს, ზრუნავდა კაცობრიობის ნაღილი მომავლის გადასარჩენად. მილიონობის მსხვერპლის ხელმძღვანელობის, დი ამავე დროს, ზრუნავდა თვითუფლებად ადამიანზე. 1919 წლის 18 იანვარს იგი პეტროგრადში მყოფ მკაცრ გოკის სწიდა:

„მკაცრებას ა. შ. ჩამოიღო დასვენებულად აქ, მე არ დიდი სწრაფად მივდივარ სოფელში, სადაც ჩინებულად შემიძლია მოეცაოთ მოვლენად და უფრო ხანგრძლივად-დაც. ჩამოვლი, ცხოვროვი მიდებში, როდის უკნეს მივინებო, რომ შეუ-

წუხებულად იმგავრო. ცოტა მარის გამოცემა, ღმრთობანი, გვირდებთა ველი დასუს. თქვენი ღმრთი“.

1919 წლის შემოდგომის სერიანდ, ფიორების მიერ დაკავებული კანტონად მხოლოდ ჩავიდა წერალი და მარაგმული პეტრე იბარჩიკო, მისივე თქმით, „შეშველ-ტიტკილო“. იმ დღეებში იბარჩიკო ინგლისურად თარგმანად იდგარა კარბენტრის რევოლუციური ღმრთი და „არავის რედაქციონი წაიღო, რედაქციის მდგენელ მწიფს მუშაობდა მართა ილიას ასული ულიანოვა. ღმრთი მოქმედებულ იქნა და გამოკენდა გარეთში 1919 წლის 7 ნოემბრის, რამდენიმე დღის შემდეგ იბარჩიკო მონტარიის მისაღებად რედაქციონში მივიდა, მართა ილიას ასულს ვაკეთო თავისი მძიმე მატერიული მდგომარეობა. მართა ილიას ასული უფროსად მოეხმინა და სიბოძა მეორედ ღმრთი შეშველო. იბარჩიკო მეორე დღეს კვლავ მივიდა რედაქციაში, მართა ილიას ასულს მას გააჩვენა ა. ლენინის ხატაო:

„ახ. ბელენკის, ლ. შ. კანტონის და ე. შ. ტაბასოვის. ძველან ცხოვრო დატვირთო ტვიანობის, ბინის, სახსარის მხრე ამის წარმოებულენ ამს, პეტრე იბარჩიკოს. თუ არამე სინებულ შეგებდებარ, დამ-ნარბის აღმართისათვის ძალიან ცხოვრო დამრიკეთო. 1919. 19.11. 3. ულიანოვი (ღმრთი)“.

მადიდ ცოცხალი ლენინის დაუვიწყარი სახე ადუროვანებს უფლებად საბჭოთა ადამიანს — იმათა, ვისაც ხედვებზეა ჰქონდა მუხვებელი ვლადიმერ ილიას ქვს და იმათა ვისაც ახალად უნახავს იგი პირადად; მყარს იბარჩიკოს და შრომობდნენ მისი გუნდებში მდებარე მუშაკებში.

3. ი. ლენინის მომდებარე მუდამ სიმძლირე სახელმძღვანელოა უფლებად-ცხის, ვინც იბარჩიკოს, რათა საზოგადოებრივი ცხოვრება გარდამქმნას შრომელი კაცობრიობის ინტერესების შესახებად.

სახე ჯგუფადმი.

3. ი. ლენინი წითელ მოვლებში

თურქოლის რაიონში, სოფელ ღვანეთის ბოლოზე, მდებარე მღვიმეში, იქ, სადაც მდინარე ჩოლბურთი ერთმეორისაგან ყურს სოფლებს — ღვანეთსა და არგვეთს, მდინარის შარვეს წაპირზე, ოფსად გაშენებული ყოფილა დავით ბაგრატიონის სასახლე, ეს დავითი იმერეთის მეფის სოლომონ პირველის ძმისშვილი იყო. აქვეა პატარა ძველი ეკლესია, რომელსაც დედამთავროს ეძახიან.

მდინარის მარცხენა ნაპირზე, არგვეთის მხრიდან არის მეორე ძველი ეკლესია და იმასაც დედამთავროს ეძახიან. ამის თაობაზე ხალხს სანდერტის სურველია შეეძინა: თურმე მდინარე ჩოლბურთი ისე ადიდებულა, რომ თამარ მეფე დასავლეთის მხარეზე ვიდრე გამოსულა; ამიტომ ის სოფლის მცხოვრებლებს სასწრაფოდ აუჯიბა ეკლესია და წყლის დაკლებამდე თამარ მეფისთვის სოფელშიაღწერს, ხოლო არგვეთის მხარეზე, ეკლესიას თვითონ თამარ მეფე ხალხისთვის სოფელშიაღწერს.

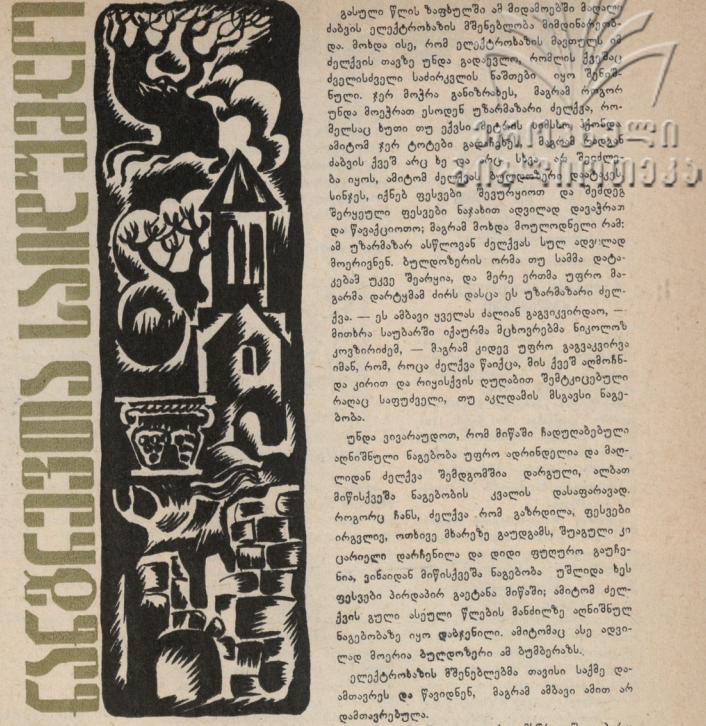
თუ კიდევ ერთი საინტერესო გამოცემია: მდინარე ჩოლბურთის მარჯვენა ნაპირზე, სოფელ ღვანეთის მხარეზე არის კარგად მოხდილი დეკა აღგილი, რომელსაც ნაობრას ეძახიან. გადმოცემას თანახმად, ამ ადგილზე მეფე სოლომონ პირველმა დიდი ზნობილა გაუმართა მოთავე თურქებმა და ისე სასტიკად დაამარცხა მათი ლაშქარი, რომ უჯან ამბის წამლები აღრავინ წასულა; ამ ადგილს ნაობრა ამიტომ დავებია.

დავით ბაგრატიონი თურმე ცხოვრობდა ღვანეთის ბოლოზე, დედამთავროს ეკლესიის გვერდითა; როგორც ცნობილია, ყველა მსხვერპლ ფეოდალს ეკლესია თავისავე უბოძო სჭირდა.

1820 წელს დავით ბაგრატიონის ძილი უხედარება დატყდა თავის, მას გადაეპყრნენ ზურაბ და გრიგოლ წერეთლები, მათ უხედარებო მიეღო იმერეთის თვითონ დაპატრონებულენ. ზურაბ და გრიგოლ წერეთლები კარგ განწყობილებაში იყვნენ შთაფასებულენთან — ტროპასოვსა და პრინცილოვანს. ისინიც მხარს უჭერდნენ წერეთლებს; კერძოდ, გრიგოლ წერეთელი, როგორც გენერალი, ერთოჯამა ადუბურება ყაველგვარი სამხედრო და სამოქალაქო უფლებებით.

უხედარებასილი გრიგოლ წერეთელი ჯერ ქუთათელ და გენათელ ვესისკოპოსებს აუტყდა, შემდეგ დავით ბაგრატიონს; სანამ ეს აღმანიებნი იმერეთში იტანებოდა — უთავლდა და ის საიდუმლოდ ერჩობოდას — მანამდე აქ ამოხიბა და არცულობა არ მოიშლებათ. როცა გრ. წერეთელმა ქუთათელსა და გენათელს ბოლო მიოთო, შემდეგ დავით ბაგრატიონის დაწყობა დევნა დასაძურდა. დავითი თავისი ამალით ტყეში გაიქცა. ამის თაობაზე ხალხური გადმოცემა შემდეგს მოგვითხრობს:

მდინარეს დაღმარა ეძებეს დავით ბაგრატიონელი, მაგრამ ვაჭრეულის ქველს ვერ მიაღწია. ბაგრატიონის ტყეში საკვებს უხედავდა მისი ერთგული ნათლიამა, გვიარა ვეპარაზე, წერეთლის კაცები სწორად მას გაუდარაყდნენ. ერთხელ, როდესაც ვაჭრისა საიდლი მიჰქონდა, დაიჭირა და აძიქვს კაცებს, თუ სად იმდებოდა ბაგრატიონელი, ვეპარაზე გაუდგინა წინ და შევიდნენ ტყეში; როდესაც ხანაქს მიუხალოდნენ, ბაგრატიონის მხლებლებმა გაიგეს, მაგრამ გვიან იყო. დაიწყო სროლა, ვინმე ბედა ჰქონიშვილა, სხვა ვეპრილიდან შეშურაყა ბაგრატიონის ბანას და მისი ამალი, პირდაპირ ბაგრატიონის ესროლა, ბოლო და სასიყვარლო დასტარა. ბაგრატიონის მხლებლები შეშინდნენ და გაიფარებნენ, ხოლო ცოცხალ-ვეპარი დავითი მტრებმა ხელში ჩაივადეს. ბაგრატიონელი მიხვდა, რომ ნათლიამა ვეპარაზე უღალატა, დასწყველა მიდღობტე, მაგრამ საბოლოოდ ვერ

გამიბედა და თურმე ასე დაიძახა: „ღებოლო, ვეპარიადეს წერც მიაშენება და წერც გადასწრება“.

დავითს ბუერის შვილები ჰყოლია, მაგრამ იმ არტულობის დროს გადაარჩინილა მარტო ერთი ვაგი, იფანე, რომელიც ყველაზე უმცროსი იყო. პატარა იფანეს ყოთლისმოყოფილი მალავდნენ ზებრ თავიათინ თვახებში, ზოლო შემდეგ მცირე ვაჭრევიანი ბიჭი ერთგულ აზნაურს შერბა ყფიანის გოლარხში ჩაესალა, ზურაბზე მოუტყუებდა და სახეობაზე გადუფყვანია. იფანე რომ წამოზრდილა, ისამდებს მისთვის კარგი ადგილი უძღვვიათ, მაგრამ მას ურე უთქვამს, წამოსული სამშობლოში და ისევე სოფელ ღვანეთში დასახლებულა.

ყველაფერი ეს უფრო გვიანდლა ამბავია, აჭედილი კი ის გვიანდა აღვინიშნოთ, რომ უფრო აღრინდელ გადმოცემას ბაგრატიონების ნათისახალკე რსიუ აღასტურებს, რომ ამ ადგილზე დელსაღეს შვიდი თუ რვა ძირი ვეუხუბოლა დელსკვა, რომლებიც აღრიცხვაზეა აყვანილი სიძველეთა დავითის კომიტეტის მიერ.

ერთი ასე ძეგლის მახლობლად, დასავლეთის მხარეზე, მოხუცეებელი მიუთითებდნენ კირბეთი შეხედულელი კედლების ნანგრევებს, რომლებიც დაფარული იყო ბაღებითა და მწიფთ.

და ის ეს გადმოცემა ბაგრატიონთა ნათისახალკე და მას აღსტურა ერთმა შემოხუცევამ.

გაბილი წლის ზაფხულში ამ მდინარეში მიაქოძაბის ელექტრობის მუშენობაა მომდინარეობდა. მოხდა ისე, რომ ელექტრობის მეთაურს იმ ძელქვის თავზე უდა გადაეცლი, რომლის ქვედა ძელისძველა საძირკვის ნაშთები იყო შენენიწული. ჯერ მოკრა განიზრახეს, მაგრამ როგორ უნდა მოეჭირა ესოდენ უზარმაზარი ძელქვა, რომელსაც ზეით იქმნა მცირის აფხაზს, ყოველ ამიტომ ჯერ ტრამპე გადასწრეს მგაღრმ ხაზდნაძების ეჭვში არც ხე და არც სტეპა, არ შეეძლებოდა ითის, ამიტომ ძელქვამ ხელდასტოვდა და შეეძლებოდა სწრეს, იქნებ დავითი შეეჭრებოდა და შეეძლებოდა წყარეულის დავითი ადგილზე დაეჭირა; ამ წყარეულობა; მაგრამ მოხდა მოლოდინურა რამ: ამ უზარმაზარ ასრქვამზე ძელქვას სულ აფხვლიდ მივიჩინენ. ბულობურის ორმა თუ სამმა დავითებმა უკვე შეარყია, და მეტი ერთმა უფრო მაგარმა დატრამპმა ძირს დასაცო ეს უზარმაზარი ძელქვა — ეს ამბავი ყველას ძალიან გაავივივინდა, — მითხრა სუბანში იფანემ მცხოვრებმა ნიოლოს კოეზირიქმე — მუგან კიდევ უფრო გაავივივინა იმან, რომ ზოგი ძელქვა ზამქცა, მის ძეგლ აღმონინდა კირთი და როცა ძეგლები ღვანეთში შემეცოცხლეს ზაფხუ საფუძველი, თუ აყლდამის მსგავსი ნაგებობა.

უნდა ვივარაუდოთ, რომ მიწაში ჩაღვრებულა აღმწოდელი ნაგებობა უფრო აღრინდელია და მდინარედ ძელქვა შემდგომშია დატრამი, ალბათ მოიხსენება ნაგებობის კვალის დასადავად როგორც ჩანს, ძელქვა რომ ვარაზილა, უფასო ვერ ირავდა, რომევე მხარეზე გაუღდას, შევსული კი ცარიელი დაჩრენილა და დიდი ფურცლი გაუჩენილა, ვინაიდან მიწისქვეშა ნაგებობა უმუდდა ხეს ფესვები პირდაპირ გაეტანა მიწაში; ამიტომ ძელქვის ვული ასეული წლები მანძილზე აღნიშნულ ნაგებობაზე იყო დაჭეტილი. ამიტომაც ასე აფვივდა მოკრა ბულობურები ამ ბუშებრას.

ელექტრობის მუშენობამა თავისი საქმე აღამოაჭრეს და წყარედნენ, მაგრამ ამბავი ამით არ დათმავრებულა.

— ახლა ჰყენ ყველა იქ დამწყობი შევგობიკრი ციხისმოყვარეობა — განაჩნობ ნიოლოს კოეზირიქმე, — როგორ გავეცხო, თუ რას ნიშნავდა სოფელზე ეს ხეხალა მოეცატენა ბულობურები და შევხუბოთ ნაგებობას, მაგრამ ამოდ, ბულობურებს მას ვერაფერი დაჯლო, გარდა იმისა, რომ სამი თუ ოთხი ნაღები მოამტვრიო, შევეშინდა თვითონ ბულობური არ დაეამტვრიოთ და ყველაფერი თავი დაეანებულა.

როგორც ჰყენ შევხუბოთ, ნაგებობა ღრმად უნდა იყოს მიწაში, სამი თუ ოთხი მეტრის სიღრმეზე მარტო მიწის ზედაპირის ნაგებობა ეს რთობილია მიწაში, მაგრამ ვინაიდან არავის გაუზომავს, ამიტომ არავინ იცის მისი არც სიღრმე და არც სიგანე. ესაა აჭყალ ვაჭრის წილს მოხდა წაქეუელი ძელქვა ჯერ იქვე ვაჭო.

ჩვენი არბით, საქართველო დავანეთის სასოფლო საბჭომ იფაურერი ადვენის და დავითის ეს ადგილი, ვიდრე მას სიციხისობები დათმავლენიებდა და შეისწავლიან. თავისთავად იხადება კირბეთი, რა აღნიშნულებს ნაგებობა ეს რთობილია აჭყალ ვაჭრის წილს მასობაში. თავსუფარი და სამხალი რომ არ არის, ეს ცხადია, ვინაიდან ჩასახვეული არა აქვს და ყურდ არის გადაბურული.

ესაა თუ ისე, საქართველო ამ საიდუმლოებას დარდა ვეხალოს.

განი ბაკაშოლაშვილი.

გიორგი

მეტრო მსოფლიოს ძალაძებზე

სიტყვა „მეტრო“ წარმოსდგა ფრანგული სიტყვიდან „მეტროპოლიტენი“, რაც „დედაქალაქისას“, „სადედაქალაქის“ ნიშნავს. მსოფლიოში პირველი მეტრო აშშ-ში გაიხსნა 1868 წელს. 1884 წელს იგი ააგეს ნიუ-იორკში, ცენტრალური მეტროპოლიტენი — ზუღამეტრო, ვლადივოსტი, პარიზში, ბერლინში. ამჟამად მეტროს მსოფლიოს 40 ქალაქში ააგევენ.

უძველესი ტრამვი მეტროს იმდენისაა, მისი ტრამვის საერთო სიგრძე 500 კილომეტრამდე აღწევს, ყველაზე მოკლე — ხმალსოფლი (ქ მსოფლიო მეტროს ორი ხალხურია, ტრამვის საერთო სიგრძე ქ მსოფლიო კილომეტრსწავსობა). მეტროს ხალხურების ჩამდენობის პირველი მსოფლიოში პირველი აშკარა ნიუ-იორკს უჭირავს (ქ ხმალსოფლი ხალხურია). დროთაღმდეგ არის მთელი მსოფლიოში მეტროს ყველაზე დიდი ხალხური, რამდენს სიგრძე ერთი კილომეტრია. ამ ხალხურს 48 ხალხსდელი აქვს და დღეში შეუძლია ხალხური მსოფლიო მსურავი ვაჭარისა. მსოფლიოში ყველაზე მეტი ზვავა-სი ნიუ-იორკის მეტროს ვაჭარებს — დღეში 1.800.000 კაცს, მას მოსდებს მოსკოვის მეტროს — დღეში — 1.100.000 ზვავარი; მოსკოვის მეტროს მომართობს სიბერე ხასში 80 კილომეტრის „დეტო“. ხალხური კავშირში მოსკოვის ვაჭარს, მეტროცხე

აგებულია ლენინგრადში, კიევში, ბაზელში, ჰაიკოში.

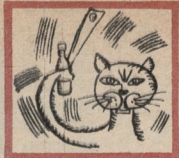
მეწარმეებს ზვავი მსოფლიოში მეტრო არააბნაბად არის განაწილებული. მეტროს ნახევარზე მეტი ვაჭარის ქალაქებზე მოდის. პირველი მეტრო მსოფლიო „ბაზელშია, იგი სრულდებიო არ არის ადრეკასა და ავსტრალიაში.

ზომზამაშენი დაზურაბი

მეორე მსოფლიო ომის დროს ამერიკის შეერთებული შტატებში ერთი უცხოური წინადადება წამოაყენეს: პენტაგონში ვარაუდობდა, იაპონიის ფლოტის და მსხველ სამრეწველო ცენტრებზე იერიში მიიტანა დაზურაბის საშუალებით. ვარაუდობდა იყო რომ თვითიული დაზურაბს, ამ საქმიანობის კი მთლიანობით დაზურაბი უნდა გამოყენებინათ. შტატის იანი-ექტობისაგან უნდა წადლო თავის სხედლზე მომზადებული მიზარებულსა პატარა მთავარი იუზმისათვის, სპარსეთს იყო, სურდეს ერთ დაზურაბს მინე მიიღესა მონისათვის, რომ ვარაუდობდნენ ხანძარი გამოეყვია.

ცდებიო დაზურაბის. რომ ახლო შედეგს ქიმიცო თავისი პირი და ცუდქიტი. მიუხედავად ამისა, ომში „ზომზამაშენი დაზურაბის“ გამოყენებამ მინც აღარ მოხდეს საკმე. დაზურაბით ომის საშუალოთ კი ამერიკის შეერთებული შტატებში რი მთლიანობად დიდიანი დაუქდა.

305 აღმზარინა იოლი

აღმაი ზეგარს არც კი იცის, რომ იოლი კატამ აღმზარინა, ჩვეულებრივად ფსხვებში, რომელსაც არც ხაშტენიერის ბარბისი მკობდა და არც ქიითის ვაგებობდა ჩამე.

ეს ამხავი 1811 წელს მოხდა. ფრანგის წყაფული ბერძნად კურტუა დაზარტაროშიმ მტრობობდა, მის წინ მამადილე ორი ჭურჭელი იდო: ერთში გაიარებდაც ცხხა, მეორეში — ზღვის წყაფულიერების წყვილი. მუშაობის გაჩუთლ მეცნიერის, ჩვეულებრივების, მხარზე თავისი ხაშტენი კატა ექდა. მოულოდნელად დაზურაბი შეიჭრა, ორევე ჭურჭელს ძირს ვაგებობდა და დაზურაბი.

იჭაქად დადგარულ ერთმანეთში არჩული ხოსტენიანი მინევედ აღიზარია ორბილის მიღებტაროშიობისუ-სი მოღვევები. ეს იყო იოლი — მანამდე უცხოში ქიტიერი იღებებო-სი ამც მოხდა კატის დაზურაბით შეიჭდა მინევედობის მეცნიერული აღმზარის, რომელმაც კატისობისა რიტყვისა მსუდიფიციო ხაშტენილო ხაშტულებს შექმნა.

ბარევიანი... მიხუხუხავად მშაღვარისა

ხალხურების მატარა ქალაქ ხან-დლის ფსხვებიდებმა დიდი აზრობა დარჩინეს შენებდა დაზურაბით, რომ თავისი კდუბისათვის დაგრძობათ მთავარბინებელი ხალხი — „ბარევიანი“. მის შემდეგ, რაც „ბარევიანი“ იტარებდა მატარა წყავს. სურათების ხეგარი შეგარდებითი №144. გან.

როსხედამ გულმტკიცებმა ხაშტენილო კულტურის უღრმესი წყაფუნი, რომ მის დატოვებულვად ვაშტენულია თავისი ხალხურბობა. შემას და უტბურბობებმა, კვლავ დიდი ვანების შემდეგ დაავარეს, რომ თავისიო ტიტული უვადლად დეკტობებია და რასდენს მსოფლიო შექმნეს სხედტებზე უვადტბანდით — იბოლებიანაა. დეკტობებია: იხე რომ, ქმნიდა სიბერბურთო ხალხურა, მის წარუბისაგან, რომელმაც შეტა უცხოური ხალხი ჰქვია — „ბარევიანი, მიუხედავად უვადტბანდის“.

ხენი — ხელოვნებათმცოდნე

ერთობლ აღმზარებლ მაკოდნებმა თავისი პორტრეტის დახატვა დაავალა ხალხურბინებლ მსახურებს ასე-ღელს. დანიშნულ დღეს, როცა პორტრეტი უვად მშად იყო, აღმზარებლ მაკოდნებმა მსახურს ეწვია, ვულ მოგონებლ დათავალღერი მინე წამეუ შევიარი და, ყველასათვის მსოფლიოდნელად, აქვლბის მხარე სობტურად შერბოდნებული ნიბტარბობაც აღიზარებულ იოლი არაბობაც დაიწყო — არა მტკიც.

იმ ადგილას, სადაც იმპერატორის ახლად დაზურაბული პორტრეტი იყო გამოდენილი, შენობების, აღმზარებლ მაკოდნებლის ცხენი ვაჭარის და მშენის, როცა ცხენი სობარულისაგან ცხენის შედეგმა სობარულისაგან თავის პატრონს, მხატვარი იმპერატორს მიუბრუნდა და თავდაპირით მოახსენს. — დიდი მხარამხებელი შეუდგეო, ცხენი უცხოების ხელოვნებათმცოდნე აღმონდა, ვიდრე იქვესი.

გარეკანის პირველი ვერცხვი: ვ. ი. ლენინი, სტალინი, კ. ე. ვოლოკინი. მეორე ვერცხვი — ხალხური პლაკატი, ნახატი ი. ხაზარაძისა.

შეიკრი რედაქტორი გ. ნატროვილი ი.

სარედაქციო კოლეგია: გ. ნახტაძე, თ. გოგოლაძე (პ/მ), მდივანი, ს. ლორთქიძე, დ. კალანდიაძე, ვ. კიკნაძე, ა. კურსავილი, დ. ნოდია (მხატვარი-რედაქტორი), მ. ხააშვილი, ი. ტახალა, უ. ჭავჭავაძე.

ტარბედატორი დ. ხუციანთაძე. კორექტორი ტ. თახარაძე.

აღმკვეთის მისამართი: თბილისი, რუსთაველის შ. № 42, III კლ. ტიფ. — რედაქტორის — 89-84-88, მ/მ, მდივნის — 89-82-88, ვაჩუკაილებების — 83-28-42, 89-91-39

აღმკვეთა შენობის მისამართი: თბილისი, ვაჟა-ფშაველას ქ. № 144. ტიფ. — 803, უფ. 02013.

აღმკვეთს ასწავიბა 9/11-70 ვ. ხელოვნებათმცოდნე 27/11-70 ვ. ქა: ზონა 70x108/1, დაზურაბის ნახედი ფურც. 3.

ბარბინი ნახედი ფურცელი 4,2. ტარბა 48.208. შედეგ. № 803. უფ. 02013.

Известный общественно-политический и литературно-художественный журнал „Дროна“ (на грузинском языке) Издательство ЦК КП Грузии
 სტ. კ. ციკის გამოცემების სტამბა, თბილისი, ლენინის ქ. № 14. Типография издательства ЦК КП Грузии, Тбилиси, ул. Ленина. 14.

 ქართველი
 პედაგოგები

რ. სანაძე. ტვის მურელები.

ს. ცინცაძე. სერიიდან „გურია 1917 წ.“.

ზ. კაპანაძე. სერიიდან „ლენინის იდეები“.

 მერქვენი

 ბიბლიოთეკა

შ. ხოლუაშვილი.

 1924 წლის

 იანვარი.

თ. ხუციშვილი.

 1905 წელი

 თბილისში.

